

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยแยกตามหัวข้อดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
  - 1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้
  - 1.2 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2544
  - 2.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองแก พุทธศักราช 2546
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Theories of Learning)
  - 3.1 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected Theory)
  - 3.2 การนำทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
4. การเขียน
  - 4.1 ความหมายของการเขียน
  - 4.2 ความสำคัญของการเขียน
  - 4.3 องค์ประกอบของการเขียน
  - 4.4 ประเภทของการเขียน
5. ความคิดสร้างสรรค์
  - 5.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์
  - 5.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์
  - 5.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์
  - 5.4 กระบวนการคิดสร้างสรรค์
  - 5.5 การพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

6. การเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 6.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 6.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 6.3 การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์
  - 6.4 การวัดและประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์
7. แบบฝึกทักษะ
  - 7.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
  - 7.2 ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
  - 7.3 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี
  - 7.4 หลักการและวิธีสร้างแบบฝึกทักษะ
  - 7.5 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ
8. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 9.1 งานวิจัยภายในประเทศ
  - 9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด โดยเฉพาะหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ดังนี้ (คำพันธ์ ป้องปานและนิสิต สันฐ์ไพโร. 2548 : 7-9)

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 : หลักการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 : กระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ

การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรา 26 : การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไป ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

มาตรา 30 : การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชัดเจน เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ที่มุ่งสัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยมุ่งหวังที่จะได้เห็นคนไทย เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 11 – 13)

ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์

ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

คนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมี คุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละรักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

คนเก่ง คือคนที่ มี สมรรถภาพสูง ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง หรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้กับตนเอง สังคมและประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือคนที่มี สุขภาพดี ทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ ปลอดภัย จากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

ลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ คือกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคล อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ ผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

จุดหมายสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การพัฒนาคุณภาพของคนไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ทุกฝ่ายต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ทำ ทบทวน พิสูจน์ผล แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง พึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากใฝ่หาความรู้ได้เอง และใช้ความรู้ทางสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

1.2 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ประกาศ ณ วันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2548 ความว่า ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางให้สถานศึกษานำไปจัดทำสาระให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและของผู้เรียน หลังจากที่ได้มีการนำหลักสูตรไปใช้ระยะหนึ่งแล้ว จำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเข้าถึงความรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 คณะ คือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการพัฒนารูปแบบและกระบวนการเรียนการสอน คณะกรรมการทั้ง 2 คณะ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความเหมาะสมในด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8

กลุ่มสาระ แต่ควรมีการปรับปรุงให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้
การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและนักเรียน ซึ่งมีความ
แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงขอให้
สถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร
และกระบวนการเรียนการสอนตามแนวทางต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. 2548) สาระสำคัญที่เกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตร

1. กำหนดสัดส่วนการเรียน

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาระที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานทางวิชาการและการเรียนรู้
ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ควรใช้เวลาเรียนใน
ห้องเรียน และอาจเรียนนอกห้องเรียนได้บ้าง

2. กำหนดวิธีการเรียน

การเรียนทุกสาระวิชาจะต้องมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และเข้าใจ
ในบทเรียนอย่างแท้จริง โดยไม่ใช่วิธีการท่องจำ และไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน
สามารถเรียนได้อย่างมีความสุข

3. กำหนดเวลาในการเรียน

สำหรับเวลาในกลุ่มที่ 1 ควรอยู่ในช่วงเช้า

4. กำหนดจุดเน้นในการเรียน

ภาษาไทย ให้เน้นความสำคัญของการออกเสียงภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง
การออกเสียงตัวควบกล้ำ การเขียนเรียงความ ย่อความ การส่งเสริมให้รักการอ่าน การเขียน
ภาษาไทย ให้ถูกต้องตามอักขรวิธี และรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

1. การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ระดับการศึกษาภาคบังคับ ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)
และช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) มุ่งเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาให้อ่านออกเขียนได้

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6) มุ่งที่จะเตรียมตัว
ผู้เรียนให้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา หรือพัฒนาผู้เรียนเป็นแรงงานที่มีคุณภาพระดับกลาง
สำหรับระบบเศรษฐกิจ

2. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

จัดให้มีสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยการสอนของครู การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน จะทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาดีขึ้น และมีผลดีต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีการพัฒนาไปในทางที่จะทำให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่าสากล

2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2544

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2544 : 2)

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ และใช้ภาษาในการพัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย

8. มีคุณธรรม จริยธรรมมีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง
เมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้ (ในที่นี้จะขอ
กล่าวถึงเฉพาะช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เท่านั้น)

1. สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีประสิทธิภาพ
2. สามารถตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง
วิเคราะห์วิจารณ์ ประเมินค่า เรื่องที่อ่าน
3. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้
4. เขียนเชิงวิชาการ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทัศนะ
เขียนบันเทิงคดีและสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์
5. รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อการเขียนได้ตามจุดประสงค์ เรียบเรียงงานเขียน
โดยมีการอ้างอิงข้อมูล สารสนเทศได้อย่างถูกต้อง
6. นำความรู้จากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการ
ตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงความคิดเห็น และสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล
7. สามารถพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการพูด
โน้มน้าวจิตใจ พูดเพื่อความบันเทิง พูดแสดงความคิดเห็น
8. ใช้ภาษาเพื่อพัฒนาการเรียน การทำงาน และการประกอบอาชีพ
สร้างสรรค์งานเชิงวิชาการ และใช้อย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์
10. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมทั้งอิทธิพลของภาษาถิ่น และ
ภาษาต่างประเทศที่มีต่อภาษาไทย
11. เข้าใจประวัติวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละยุค และใช้หลักการ
วิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้นพิจารณาเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
12. สามารถแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่าย
13. ศึกษา รวบรวม วรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาความหมายของภาษาถิ่น
สำนวน ภาษิต ที่มีในวรรณกรรมพื้นบ้าน และวิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม
14. มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด และมีนิสัยรัก
การอ่าน การเขียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. 2544 : 5-6)

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

ได้กำหนดเป็นกรอบและทิศทาง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1-11)

1. กำหนดสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (Standard) ซึ่งเป็นความรู้ทางภาษาที่ผู้สอนต้องนำไปขยายรายละเอียดและจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อระบุสิ่งที่ผู้เรียนและสมรรถฐานที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ อันเป็นคุณภาพของผู้เรียน จะยึดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดหลักสูตรเป็นช่วงชั้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 –6) ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 –6) ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเฉพาะช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) เท่านั้น

4. กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสม ช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปี

ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเวลาเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ประมาณร้อยละ 50 (เวลาเรียนตลอดปี 800 – 1,000 ชั่วโมง) เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และวางทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนประมาณร้อยละ 40 (เวลาเรียนตลอดทั้งปี 800 – 1,200 ชั่วโมง) ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญต่อภาษาไทยมากขึ้น

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีทั้งหมด 5 สาระ ได้แก่

สาระที่ 1 การอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักและการใช้ภาษา

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ในที่นี้จะขอกกล่าวเฉพาะสาระที่ 2 การเขียน และโดยเฉพาะมาตรฐานช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) เท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 17 – 30)

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 – 6)

1. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันทึกคดี สารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์ และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียน รู้จักตั้งประเด็น หัวข้อการเขียน ได้ตามจุดประสงค์ ทั้งด้านวิชาการและด้านบันทึกคดี เรียบเรียงงานเขียน โดยมีการอ้างอิง ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง รู้จักทบทวน จัดกลายงานเขียนของตน

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ จุดหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในส่วนบทบาทของผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน โดยดำเนินการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 17-19)

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบทดลอง แบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้ แบบสืบสวนสอบสวน แบบอภิปรายแบบสำรวจ แบบร่วมมือ เป็นต้น
2. กัดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยทั่วไปดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 39 - 47)

เพิ่มเติม

1. ประเมินและตัดสินผลการเรียนรู้เป็นราย กลุ่มสาระการเรียนรู้/วิชาที่

เป้าหมาย

2. ประเมินโดยยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น

3. ประเมินโดยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง

4. ต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทุกข้อ

5. การผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของผลการเรียนรู้ที่

คาดหวังทุกข้อ

6. จัดซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินและประเมินหลังการซ่อม

เสริม

7. ผู้เรียนต้องเรียนซ้ำในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการซ่อมเสริมและไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

หลักการประเมินผลการเรียนรู้

1. การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การประเมินผลต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. การประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และมีความเป็นธรรม

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

2. การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา

3. การวัดและประเมินผลระดับชาติ

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ ค่านิยมอันพึงประสงค์ จากกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. การประเมินก่อนเรียน

เพื่อตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน สำหรับนำไปจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพื้นฐานและคุณลักษณะของผู้เรียน มี 2 ลักษณะ คือ

1.1 การประเมินความพร้อมพื้นฐานของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานเรื่องใหม่ที่จะเรียน มีแนวดำเนินการดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ความรู้ ทักษะ และพื้นฐานของเรื่องที่จะเรียน

1.1.2 เลือกวิธีการ/จัดทำเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

1.1.3 ดำเนินการประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียน

1.1.4 นำผลการประเมินไปใช้ตามวัตถุประสงค์

1.2 การประเมินความรอบรู้ในเรื่องที่จะประเมิน เพื่อตรวจสอบความรู้สำหรับใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.2.1 วิเคราะห์ความรู้ ทักษะของเรื่องที่คุณเรียนต้องรู้หรือที่จะสอน

1.2.2 เลือกวิธีการ/เครื่องมือประเมิน

1.2.3 ประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่กำหนดก่อนการเรียนรู้อ

2. การประเมินระหว่างเรียน

เพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ว่าบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนหรือการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1 วางแผนการสอนและประเมินระหว่างเรียนให้สอดคล้อง ระบุภาระงานที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 เลือกวิธีประเมินที่สอดคล้องกับภาระงาน หรือกิจกรรมหลักที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องกำหนดภาระงานและเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) อย่างชัดเจน

2.3 กำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างเรียนกับการประเมินผลปลายภาคเรียนหรือปลายปี และต้องนำผลระหว่างเรียนไปใช้ในการตัดสินผลปลายปีด้วย

2.4 จัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินหรือสารสนเทศของผู้เรียนอย่างเป็นระบบชัดเจน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการปรับปรุง ส่งเสริมผู้เรียน และใช้เป็นหลักฐานในการสื่อสาร ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. การประเมินสรุปผลการเรียนหลังเรียน

เป็นการประเมินผู้เรียนเมื่อจบเรื่องที่เรียน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ นำไปเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียน เป็น

การศึกษาพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง และพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวทางของการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

3.1 วางแผนการประเมิน โดยกำหนดเป้าหมายในการตรวจสอบ วิธีการ และเครื่องมือที่จะใช้ให้สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินก่อนเรียน

3.2 ประเมินผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือจุดประสงค์ของการเรียน

3.3 ปรับปรุงแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.4 ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา

เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายปีและรายช่วงชั้น สถานศึกษาจะนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และนำไปใช้ในการตัดสินผลการเรียนรวมกลุ่มสาระ มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีตามหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจน
2. กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินประเมินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นรายข้อ

3. กำหนดเกณฑ์การประเมินให้ระดับผลการเรียนรู้อะดับกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างน้อย

4. ประเมินผลการเรียนรู้อะหว่างเรียน (การประเมินระดับชั้นเรียน) เพื่อสะสมผลการเรียนส่วนหนึ่งสำหรับประกอบการสรุปประเมินผลในระดับสถานศึกษา

5. ประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

6. ประเมินสรุปตัดสินผลการเรียนรู้อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งตามเกณฑ์ที่กำหนด

กำหนด

การวัดและประเมินผลระดับชาติ

เป็นการประเมินคุณภาพทางการศึกษาในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดให้มีการประเมินตาม ความจำเป็น เป็นรายปี เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางภาษา จึงได้รับการประเมินทุกปี

การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้
องค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนมี ดังนี้

1. ประเมินอะไร ผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 1.1 ความรู้ (พุทธิพิสัย)
  - 1.2 ทักษะ/กระบวนการ (ทักษะพิสัย)
  - 1.3 ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม (จิตพิสัย)
2. ประเมินเพื่ออะไร ความมุ่งหมายของการประเมิน
  - 2.1 วินิจฉัยจุดเด่น - จุดด้อยในการเรียน
    - 2.1.1 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน
    - 2.1.2 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอน
    - 2.1.3 วางแผนการสอน
  - 2.2 คัดสินผลการเรียน สรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมด
3. ประเมินเมื่อไร ระยะเวลาในการประเมิน
  - 3.1 ก่อนเรียน
  - 3.2 ระหว่างเรียน
  - 3.3 หลังเรียน
4. ประเมินอย่างไร
  - 4.1 การทดสอบ
  - 4.2 การสังเกต
  - 4.3 การสัมภาษณ์/สอบถาม
  - 4.4 การตรวจผลงาน ฯลฯ
5. ผู้ประเมินคือใคร
  - 5.1 ผู้เรียนประเมินตนเอง
  - 5.2 ครูผู้สอน
  - 5.3 เพื่อน
  - 5.4 ผู้ปกครอง
  - 5.5 ผู้เกี่ยวข้อง
6. ผู้ใช้ข้อมูลผลการประเมินคือใคร
  - 6.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- 6.2 ผู้เรียน
- 6.3 ครูผู้สอน
- 6.4 คณะครู
- 6.5 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 6.6 ศึกษานิเทศก์
- 6.7 สถานศึกษาชั้นสูงขึ้นไป

2.2 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองแก พุทธศักราช 2546

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2544 โรงเรียนบ้านหนองแก จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตร กำหนดหลักสูตรเป็น 3 ระดับช่วงชั้น ตามระดับการพัฒนาการของผู้เรียนมี ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

(ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเฉพาะช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เท่านั้น)

ดังตารางที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองแก (ช่วงชั้นที่ 2)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ช่วงชั้นที่ 2 (ชั่วโมง/สัปดาห์)						หมายเหตุ
	ป. 4		ป. 5		ป. 6		พฐ.=วิชาพื้นฐาน
	พฐ.	พต.	พฐ.	พต.	พฐ.	พต.	พต.=วิชาเพิ่มเติม
1. ภาษาไทย	4	-	4	-	4	-	
2. คณิตศาสตร์	3	-	3	-	3	-	
3. วิทยาศาสตร์	3	-	3	-	3	-	
4. สังคมศาสนาและวัฒนธรรม	3	-	3	-	3	-	
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	2	-	2	-	2	-	
6. ศิลปะ	2	-	2	-	2	-	
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	2	-	2	-	2	-	
8. ภาษาต่างประเทศ	3	-	3	-	3	-	
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลูกเสือ,ยูวภาษาชด , แนะแนว	3	-	3	-	3	-	
รวม	25	-	25	-	25	-	

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ถือเป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว สำหรับสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ดังรายละเอียดมาตรฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระ แต่ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (โรงเรียนบ้านหนองแก. 2547 : 13-14)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐานที่ 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อ

ความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐานที่ 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดง ความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานที่ 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการ เปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ ของชาติ

มาตรฐานที่ 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้าง ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐานที่ 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดี และ วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คำอธิบายรายวิชา

ในที่นี้จะขอกล่าวรายละเอียดเฉพาะสาระที่ 2 การเขียน ดังนี้

การเขียนเรียงความ การย่อความ การเขียนปฏิบัติงาน การเขียนรายงาน การ เขียนจดหมาย การเขียนเรื่องราวจากจินตนาการ การเขียนเรื่องราวให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง การ เขียนเพื่อพัฒนางานเขียน การค้นคว้า การใช้ทักษะการเขียนจดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ การเขียนแผนภาพความคิด การเขียนสื่อสาร การฝึกมารยาทในการเขียน การฝึก นิษฐ์รักการเขียน การฝึกมารยาททางสังคม (โรงเรียนบ้านหนองแก. 2547 : 45)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. สามารถเขียนเรียงความได้ดีขึ้น
2. สามารถเขียนย่อความได้ดีขึ้น
3. สามารถชี้แจงการปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับ โอกาสและจุดประสงค์มาก

ขึ้น

4. สามารถเขียนเรื่องราวจากจินตนาการได้ดีขึ้น
5. สามารถเขียนเรื่องราวได้สัมพันธ์กับชีวิตจริงได้ดีขึ้น

6. สามารถใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนได้ดีขึ้น
7. มีมารยาทในการเขียนมากขึ้น
8. มีนิสัยรักการเขียนมากขึ้น
9. สามารถศึกษาค้นคว้าโดยใช้ทักษะการเขียน จดบันทึกข้อมูลได้มากขึ้น
10. สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้มากขึ้น
11. รู้จักการรายงานและเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์มากขึ้น
12. มีมารยาททางสังคม

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Theories of Learning)

3.1 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected Theory)

ธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวอเมริกัน ทฤษฎีนี้มีหลักเบื้องต้นว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยการตอบสนอง จะออกมาในรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ จนกว่าจะค้นพบสิ่งที่ดีที่สุด นั่นคือการลองผิดลองถูกนั่นเอง ธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้สรุปการเรียนรู้ไว้ดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 59-64)

3.1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness)

การที่บุคคลจะกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้ามีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ และได้กระทำตามความต้องการ จะเกิดความพึงพอใจ ผลที่ตามมาคือ จะเกิดการเรียนรู้ และในขณะเดียวกัน ถ้าบุคคลนั้นมีความพร้อมแต่ไม่ได้กระทำ จะไม่เกิดความพึงพอใจ ไม่เกิดการเรียนรู้ตลอดทั้งถ้าไม่พร้อมแต่ต้องกระทำก็จะไม่เกิดความพึงพอใจและไม่เกิดการเรียนรู้เช่นเดียวกัน

3.1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise)

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ บ่อย ๆ และนำไปปฏิบัติเป็นประจำจะทำให้สิ่งที่กระทำนั้นเกิดความสมบูรณ์ ถูกต้อง เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร และในขณะเดียวกันถ้าผู้เรียนนั้นได้ปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้แล้ว แต่ไม่ได้นำไปใช้หรือนาน ๆ นำมาใช้จะทำให้การเรียนรู้นั้นไม่คงทนหรือเกิดการลืมในที่สุด

3.1.3 กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Effect)

การที่ผู้เรียน ได้แสดงพฤติกรรมแล้ว ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากเรียนรู้

ต่อไปอีก ในทางตรงกันข้ามถ้าผลที่ได้รับไม่พึงพอใจย่อมเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

3.2 การนำทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

3.2.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness)

การเรียนรู้ จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนหรือพร้อมที่จะตอบสนอง ครูผู้สอนจะต้องยอมรับระดับความสามารถของเด็ก จะต้องพอใจในความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมทั้งจัดประสบการณ์หรือเนื้อหาให้เหมาะสมกับความพร้อมนั้น ๆ

3.2.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise)

เมื่อผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ขึ้นมาใช้บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร ซึ่งจะนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ ดังนี้

- 1) ครูพยายามหาโอกาสหรือเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความรู้อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในหรือนอกห้องเรียน
- 2) ครูควรหมั่นทดสอบหรือถามคำถามต่าง ๆ ให้มาก
- 3) จัดกิจกรรมใหม่ๆหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติอยู่เสมอ เพื่อรู้จักการแก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่
- 4) ให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายของการกระทำซ้ำ ๆ และนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาได้
- 5) ครูอาจนำการอภิปรายมาใช้แทนการท่องจำ

3.2.3 กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Effect)

กฎนี้สามารถจะนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ดังนี้

- 1) ครูต้องว่าแรงขี้มเข็มหรือสนุกกับการสอน ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนมีสุขภาพจิตดี
- 2) งานที่ครูมอบหมาย ควรมีความหมาย มีคุณค่า สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน
- 3) กิจกรรมต่าง ๆ ต้องไม่ยากจนเกินไป เป็นงานที่ผู้เรียนสามารถทำให้สำเร็จได้
- 4) ให้ผู้เรียนเห็นผลสำเร็จหรือความก้าวหน้าของตัวเองในด้านต่าง ๆ
- 5) แนะนำ ชมเชย และส่งเสริมความก้าวหน้าอยู่เสมอ

6) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และสามารถใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และมีคุณภาพ

4. การเขียน

4.1 ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้มีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

พิทยา ลิ้มมณี (2540 : 312) กล่าวว่า การเขียน คือ การนำตัวหนังสือมาเรียบเรียงเพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจ

น้อมจิตร เพชรวิเศษ (2541 : 14) และมนทิตรา ภักดีณรงค์ (2540 : 38) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนคือการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของคนเรามาเป็นตัวหนังสือ เพื่อเป็นการสื่อความหมายให้บุคคลอื่นได้เข้าใจความรู้สึกของตน และการเขียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพได้ด้วย

สุปราณี ดาราฉายและคณะ (2542 : 67) กล่าวว่า การเขียน หมายถึงการแสดงความแตกต่างในด้านความคิดอ่านของมนุษย์ด้วยการเขียนออกมาเป็นข้อความ การเขียนดังกล่าวได้เนื่อหามาจากความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม และทัศนคติของผู้เขียนเอง เมื่อประกอบเข้ากับอุปนิสัยใจคอ บุคลิกลักษณะและความลึกซึ้งจิตใจของผู้เขียนแล้ว การเขียนนั้นมีลักษณะเฉพาะหรือท่วงทำนองการเขียน (Style) ที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้เขียนออกมา ความมีเอกลักษณ์ในที่นี้หมายถึงการที่ผู้เขียนมีแง่คิดในเรื่องหนึ่ง ๆ ไม่เหมือนใคร

ฟือน เปรมพันธุ์ (2542 : 135) กล่าวว่า การเขียน หมายถึงการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ทำให้ภาษาลายลักษณ์อักษรและอุปกรณ์อื่น ๆ เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ หรือความในใจของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านรับทราบและเข้าใจ

ศศิธร วงศ์ชาติ (2542 : 39) กล่าวว่า การเขียน คือการเปลี่ยนภาษาพูดมาเป็นสัญลักษณ์คือตัวอักษร ซึ่งจะต้องเลือกความคิด คำ ประโยค ที่มีความหมายมาจัดระบบการณ้อย่างมีระเบียบ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม และยังสามารถสื่อสารได้ด้วย

กองทัพ เกลือบพนิชกุล (2542 : 14) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนคือการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์

ต่าง ๆ รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกกับข่าวสาร เป็นการสื่อสาร สื่อความหมายโดยใช้
ตัวหนังสือตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
ความมุ่งหมายตามผู้เขียน การเขียนจึงเป็นทักษะที่ถาวรปรากฏอยู่นาน และงานเขียนจะเกิด
ผลดีหรือผลเสียขึ้นอยู่กับคุณภาพของเนื้อหาและกลวิธีการเขียนของผู้เขียน

รัชนี ภาเจิม ศศิธร และรัชฎลักษณ์นันท์ (2543 : 13) กล่าวว่า การเขียนคือการ
ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด หรือการสื่อสารกันด้วยลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ถูกต้องตามหลักภาษา
เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกัน

สกุณา เลิกนอก (2545 : 14) กล่าวว่า การเขียน เป็นการส่งสารโดยใช้ตัวหนังสือ
ตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้และความคิดของ
ผู้เขียน ไปยังผู้อ่าน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 203) ได้ให้ความหมายของการเขียน คือ เขียน ก. จิตให้
เป็นตัวเลข, จิตให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ, วาด, แต่งหนังสือ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 1) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร
ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความคิดเห็น ทรรศนะ อารมณ์
จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการสื่อสารอื่น ๆ ของตนเองผ่านงานเขียน โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดรู้
ร่วมกันเป็นสื่อกลางความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

อดุขร โพธิ์รี (2547 : 10) กล่าวว่า การเขียน คือการเกิดความคิด แล้วรวบรวมและ
เรียบเรียงความคิดนั้น ก่อนที่จะถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของภาษาเขียนให้ได้อย่างถูกต้อง
ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

ฉลาค สมพงษ์ (2547 : 13) กล่าวว่า การเขียน คือการเรียบเรียงภาษาพูดเปลี่ยนเป็น
สัญลักษณ์หรือตัวอักษร ซึ่งจะต้องเลือกคำ ประโยค จากความคิดที่มีจุดหมายมาจัด
ประสพการณ์อย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้ถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม และ
สามารถ สื่อสารได้

จากคำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของการเขียน สรุปได้ว่า การเขียนเป็นการ
ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ เรียบเรียงให้เป็นคำ
ประโยค หรือเรื่องราว ตามรูปแบบและถูกต้องตามหลักภาษา โดยอาศัยความรู้ ความคิด
จินตนาการและประสพการณ์ เพื่อสื่อสารตามความต้องการของผู้เขียน สามารถสื่อสารให้ผู้อื่น
เข้าใจได้

4.2 ความสำคัญของการเขียน

เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเท่ากับทักษะการอ่าน จึงได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542 : 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคม
2. เป็นเครื่องวัดความเจริญทางด้านอารยธรรมทางภาษาของมนุษย์
3. เป็นเครื่องถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์
4. เป็นอาชีพที่สุจริตที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน
5. เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน
6. เป็นเครื่องจรรโลงใจแก่สังคมมนุษย์ที่ให้ความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศ

ทุกวัย

มุกดา ลิบลับ (2542 : 168) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนเป็นสื่อความหมายที่มีความสำคัญ ดังนี้

1. การเขียนเป็นสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ไปยังผู้อ่าน
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
4. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น การเล่าเรียน

การประกอบอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

พื่อน เปรมพันธุ์ (2542 : 136) กล่าวว่า การเขียนมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญ แตกต่างจากการพูด คือ การเขียนมีลักษณะของความคงทนถาวร สามารถปรากฏเป็นหลักฐาน อ้างอิงได้นานนับร้อยนับพันปี และสามารถอ่านได้หลายครั้งตามต้องการ การเขียนมีความสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งของมนุษย์
3. การเขียนเป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของมนุษย์
4. การเขียนเป็นเครื่องมือระบายอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ ช่วยให้ผ่อนคลายความอัดอั้น คับข้องใจ

5. การเขียนเป็นเครื่องมือในการสร้างความรัก ความสามัคคี และความเจริญรุ่งเรืองในสังคม แต่ตรงกันข้าม การเขียนก็อาจเป็นเครื่องมือในการบ่อนทำลายได้เช่นกัน

6. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต ได้รับการยกย่อง
เชิดชูเกียรติ

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า

1. เป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด
ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกมาเสนอต่อผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ซึ่งตนเคยมี
ประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้อง
อาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน
6. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ความสามารถของผู้เขียน
ได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
7. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจ
ให้สูงขึ้น
8. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อ
ตนเองและสังคม

สกุณา เลิกนอก (2545 : 15) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญต่อมนุษย์ ที่จะใช้เป็น
เครื่องมือในการสื่อสาร ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม พัฒนาสติปัญญาและเป็นอาชีพสุจริตที่
สำคัญอย่างหนึ่ง

ฉวีลย์ มาศจรัส (2546 : 2) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการสื่อสาร
ระหว่างกัน การที่จะทำให้ผู้รับสารหรือผู้อ่าน เกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร
อย่างถูกต้องแล้ว ผู้เขียนจะต้องจัดระเบียบความคิดของตนเองออกมาเป็นระบบ และต้องรู้จัก
เลือกใช้ถ้อยคำภาษาไทยในการเขียนที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อสื่อความหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : 16) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญในชีวิตประจำวันของ
มนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสังคม ที่จะ เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ ความคิด
ความเข้าใจ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เขียนให้ผู้อื่นทราบ เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกถึง
ความจริงทางวัฒนธรรมสู่ชนรุ่นหลัง และสามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ นอกจากนี้การ
เขียนยังเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องใช้ควบคู่กับทักษะการอ่าน การฟัง และการพูดอีกด้วย

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ เป็นทักษะที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการและความต้องการของตนเอง และเป็นสื่อความหมายที่คงทน ใช้บันทึกแทนความจำเพื่อป้องกันการลืมได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ และสามารถพัฒนาเพื่อยืดเป็นงานอาชีพได้

4.3 องค์ประกอบของการเขียน

เนื่องจากการเขียนมีความสำคัญและเป็นทักษะที่มีขั้นตอน ซึ่งเกิดขึ้นได้ยากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ การเขียนจึงมีองค์ประกอบหลายอย่าง ดังมีผู้อธิบายไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2536 : 476) การเขียนเป็นการสื่อสารที่มีองค์ประกอบใหญ่ 4 ประการ คือ

1. ผู้เขียน ลักษณะของผู้เขียนจะประกอบไปด้วย ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความรู้ ความสามารถในการเลือกเนื้อหาและการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็น ลักษณะท่าทางในการเขียน ลายมือของผู้เขียน และจรรยาบรรณของผู้เขียน
2. ภาษา ภาษาไทยมีการจำแนกคำสำหรับใช้ในกาละ เทศะที่แตกต่างกัน บุคคลที่ต่างฐานะกันจะใช้คำเหมือนกันย่อมไม่เหมาะสม เพราะคำ ๆ เดียวจะใช้กับบุคคลทุกฐานะ ทุกโอกาสและทุกสถานที่ ย่อมไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย แต่โดยทั่วไปจำแนกภาษาไทยเป็น 3 ระดับ คือ
  - 2.1 ภาษาปาก ส่วนใหญ่เป็นภาษาที่พูดมากกว่าเขียน เช่น ภาษาถิ่น
  - 2.2 ภาษากึ่งแบบแผน เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ไม่เป็นพิธีรีตอง
  - 2.3 ภาษาแบบแผน เป็นภาษาที่มีความมุ่งหมาย แบบแผนและหลักเกณฑ์สำหรับเขียนเฉพาะเรื่อง ภาษาแบบแผนแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ ข้อเขียนเพื่อพูดและข้อเขียนเพื่อใช้อ่าน
3. เครื่องมือทำให้เกิดสาร หมายถึง เครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ได้แก่ ตัวอักษรและเครื่องเขียน
4. ผู้อ่าน การเขียนมีความมุ่งหมายที่แท้จริง คือ เขียนเพื่อให้อ่าน ดังนั้น ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา วิธีเขียน รูปแบบการเขียน และต้องรู้จักใช้ภาษาให้แตกต่างกัน ตามลักษณะความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

ฉันทน์ เทพพรธนะ (2541 : 138) องค์ประกอบของการเขียนได้แก่ เนื้อหา ภาษา และรูปแบบเนื้อหา คือ เนื้อเรื่องหรือเรื่องราว ที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านได้ทราบ อาจจะเป็น เรื่องของบุคคล เหตุการณ์ สถานที่ หรืออาจจะเป็นข้อคิดเห็น จิตนาการ อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันได้

ภาษา คือ ถ้อยคำ สำนวน โวหารต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งรูปแบบตามหลักภาษา และตาม ความนิยมของผู้ใช้ภาษาในการเขียนเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ผู้เขียนควรคำนึงถึงการใช้ ภาษาให้เหมาะสมกับเพศ วัย อายุ ระดับการศึกษา ความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งคำนึงถึงกาละ เทศะ และรูปแบบในการนำเสนอด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนควรให้ความสำคัญกับเครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการ เขียน เพราะเครื่องหมายเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านอ่านได้สะดวก และเป็นการป้องกันความเข้าใจ ผิดได้ เช่น การใช้เครื่องหมายปรัศนี และอัศเจรีย์ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ควรใช้อย่างระมัดระวังและ เหมาะกับเนื้อหาและรูปแบบ

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : 21) หัวใจสำคัญของการเขียน คือ ความคิดและศิลปะการใช้ ภาษา ก่อนที่จะลงมือเขียน ต้องรู้จักระบายความคิด รู้จักประเด็นที่จะเขียน รู้จักเลือกถ้อยคำ การเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของภาษา

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่เกิดจาก ผู้เขียน ใช้ความคิดถ่ายทอดเป็น ตัวอักษร โดยใช้เครื่องเขียนและอาศัยประสบการณ์ทางภาษา ใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสม กับกาละ เทศะ เลือกเนื้อหาและรูปแบบตามความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

4.4 ประเภทของการเขียน

เนื่องจากการเขียนมีหลายรูปแบบ จึงได้มีผู้จัดประเภทของการเขียนไว้ ดังนี้

ฉันทน์ เทพพรธนะ (2541 : 138) กล่าวว่า ในปัจจุบันการเขียนมีหลายรูปแบบ การแบ่งประเภทของการเขียนไม่มีการจำแนกหรือกำหนดอย่างแน่นอน แต่หากจะแบ่งประเภท ของการเขียนออกตามรูปแบบหรือลักษณะการเขียน จะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับ ที่กล่าวว่า รูปแบบการเขียนแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. งานเขียนแบบร้อยแก้ว เป็นงานเขียนที่ไม่มีการบังคับตามรูปแบบคำ ประพันธ์ หรือบทบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ เป็นถ้อยคำที่นำมาผูกเป็นประโยค เป็นเรื่องราว ข้อความนั้นจะอยู่ในรูป (Form) ที่กำหนดหรือตามความนิยม เช่น เรียงความ บทความ สารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น

2. งานเขียนแบบร้อยกรอง เป็นงานเขียนที่เรียบเรียงตามรูปแบบคำ ประพันธ์ หรือบทบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น

พ่อน เปรมพันธุ์ (2542 : 136 – 175) กล่าวว่า โดยทั่วไปประเภทของงานเขียน จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ การเขียนที่เป็นแบบแผนกลุ่มหนึ่ง และงานเขียนที่ไม่เป็นแบบแผนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งงานเขียนแต่ละชนิดแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่แตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาของงานเขียนนั้น

1. งานเขียนที่เป็นแบบแผน ได้แก่ การเขียนเรียงความ การเขียน ข้อความ การเขียนบทความ การเขียนจดหมาย เป็นต้น

2. งานเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน ได้แก่ งานเขียนเพื่อบอกเล่า งานเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ งานเขียนเพื่อโฆษณา งานเขียนเพื่อล้อเลียนเสียดสี งานเพื่อสร้างจินตนาการ เป็นต้น

อุทุมพร จันทร์รอด (2547 : 14-15) ได้สรุปประเภทของการเขียนจากจุดประสงค์ของการเขียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ตามลักษณะของข้อเขียนที่นักเรียนระดับประถมศึกษาจะต้องได้รับการสอน ว่า การเขียนมีอยู่ 4 แบบด้วยกันคือ

1. การเขียนตามแบบ คือ การเขียนที่มีแบบให้ดูแบบเป็นอย่างไรคนนักเรียนก็เขียนตามแบบนั้น หากไม่มีแบบให้ดูนักเรียนจะเขียนไม่ได้ การเขียนตามแบบจึงเป็นการฝึกเพื่อให้มีทักษะเบื้องต้นในการเขียน

2. การเขียนด้วยความเข้าใจ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนใช้ความรู้ ความสามารถ ในการเขียนสูงกว่าการเขียนตามแบบ ได้แก่ การเขียนเป็นคำ ประโยค ข้อความสั้น ๆ ที่เมื่อเขียนแล้วผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เขียน การเขียนด้วยความเข้าใจจะมีลักษณะ 2 ประการประกอบกัน คือ

2.1 นักเรียนเขียนได้โดยไม่ต้องดูรูปแบบ

2.2 นักเรียนรู้ความหมาย เนื้อหา สาระของคำ ประโยคและข้อความที่เขียน

3. การเขียนอย่างมีจุดประสงค์ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนประสงค์จะให้ผู้อ่านทราบ หรือเข้าใจอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่น ทราบความต้องการ ความคิดเห็นประสบการณ์ หรือให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่ผู้เขียนมีอยู่ อันได้แก่ การเขียนเรียงความ หรือการเขียนที่มีลักษณะอย่างการเขียนเรียงความ เช่น การเขียนประกาศโฆษณา แจ้งความและการเขียนบทความ เป็นต้น

4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีลักษณะคล้ายกับการเขียนอย่างมีจุดประสงค์ แต่ต่างกันที่ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องมีความรู้ ความสามารถในการเขียนสูงกว่า การเขียนอย่างมีจุดประสงค์

สรุปว่า การเขียนโดยทั่วไปมี 2 ประเภทตามลักษณะของงานเขียน คือ การเขียนแบบร้อยแก้ว เป็นการเขียนเป็นความเรียง ไม่บังคับตามลักษณะของฉันทลักษณ์ และการเขียนแบบร้อยกรอง เป็นการเขียนแบบบังคับตามฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น และการเขียนยังจัดแบ่งตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการของผู้เขียนได้อีกประการหนึ่ง

5. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

5.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2547: 9) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางปัญญาที่สามารถขยายขอบเขตความคิดที่มีอยู่เดิมสู่ความคิดที่แปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดเดิม และเป็นความคิดที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

สิริญากร สดแสงจันทร์ (2547 : 12) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะการผสมผสานความคิดเดิมกับความคิดใหม่ ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกัน ไปมีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะปรับให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกว่าได้ซึ่งรวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการคิด ทฤษฎีและหลักการได้สำเร็จ

อุทุมพร จันทรอด (2547 : 18) และกรมวิชาการ (2544 ก : 2) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดและมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นองค์ประกอบสำคัญและมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่เชื่อมโยงต่อเนื่องกันไป และความคิดสร้างสรรค์นี้ประกอบด้วยความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตนเอง โดยเฉพาะหรือความคิด ริเริ่ม ทำให้เกิดความคิดใหม่คิด ได้หลายทิศทาง คิดอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดใหม่ที่ต่อเนื่องจากความคิดเดิม โดยอาศัยประสบการณ์และมีสิ่งเร้าเป็นสื่อ เป็นความคิดที่มีเหตุผลและแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร สามารถก่อให้เกิดสิ่งใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

5.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นที่มาและเป็นที่เกิดของสิ่งใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงนับว่ามีความสำคัญ ดังมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวไว้ ดังนี้

พิทยา ลีम्मณี (2540 : 80) กล่าวว่า ธรรมชาติได้สร้างสิ่งพิเศษให้แก่มนุษย์หลายประการ ประการหนึ่งคือสร้างให้มนุษย์คิดโดยไม่มีเสียง จึงไม่มีใครรู้ว่าใครคิดอะไรในใจ จนกว่าเจ้าของความคิดจะได้เปิดเผยออกมา ความพิเศษนี้จะช่วยให้มนุษย์ได้ใช้สติและปัญญาไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบคอบทั้งเหตุผลและข้อเท็จจริงก่อนที่จะได้แสดงออกมาทั้งการพูด การเขียนและการกระทำ ความยิ่งใหญ่ของมนุษย์ประการสำคัญน่าจะอยู่ที่ความคิด เพราะความคิดเป็นอิสระ ไม่มีใครบังคับให้ใครคิดตามที่ตนคิดทุกประการ เพราะมนุษย์มีความแตกต่างกันและสามารถซ่อนความคิดของตนไว้ในใจ ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงมีการกระทำที่แตกต่างกัน

วิภาฤดี วิภาวิน (2543 : 3) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กเกิดทักษะการคิดก่อนการเขียน จะช่วยให้เด็กสามารถเขียนได้ดี เพราะเมื่อเด็กเกิดความคิดแล้วจะสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นการเขียนได้ เนื่องจากสิ่งสำคัญที่สุดในการเขียนคือ การคิด ดังนั้นในการสอนเขียนควรควบคู่ไปกับการการคิด เพราะเมื่อเด็กคิดได้ก็จะเขียนได้ และความคิดนั้น คือ ความคิดสร้างสรรค์ สมปัด ตัญตรีรัตน์ และกระ (2545 : 74) กล่าวว่า การสอนทักษะการคิดน่าจะเป็นกระบวนการสอนที่หล่อหลอมกลมกลืนกับการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี คือเมื่อนักเรียนมีโอกาสได้รับสารและตรวจสอบความรู้ (รับสาร) แล้ว เราจะใช้สารที่นักเรียนรับรู้แล้วไปใช้เป็นตัวจุดประกายความคิด ทั้งยังฝึกให้คิดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น คิดให้คล่อง คิดให้แปลกใหม่ คิดกว้าง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างประณีตละเอียดลออ คิดหาข้อสรุปหรือข้อยุติ ฯลฯ สามารถทำได้ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อนักเรียนคิดแล้วก็นำผลการคิดมาพูดคุยกัน อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน นอกจากจะเป็นการพัฒนาทักษะการคิดแล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการรับสารและการส่งสารอีกด้วย

สุวิทย์ มุลคำ (2547 : 9) ความคิดสร้างสรรค์ ถือว่าเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็ก ทำให้เด็กสามารถสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต่อ

สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังทางความคิดที่ทุกคนมี มาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์ จะทำให้เป็นคนมีอิสระ ทางความคิด มีความคิดที่ฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้ เสมอ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและเอกสารประกอบการประเมินภายนอก สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา ใน ส่วนมาตรฐานที่ 4 ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษานั้นประสบผลสำเร็จในการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนเพียงใด จึงสรุป ได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญและมีผลต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียนทุก ๆ ด้าน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด จุดประกายความฝันอันนำมาซึ่งสิ่งแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและส่วนรวม

5.3 องค์ประกอบของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการหลายคน ได้แก่ นิจ จันทร่มล (2534 : 6 - 7) วิภาตดี วิภาวิน (2543 : 6) ณภัทร สระประเทศ (2544 : 16-17) และ สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 19-20) เป็นแนวคิดตรงกัน สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคิด สร้างสรรค์ มีดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการ คิด หาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีคำตอบที่มากในเวลาจำกัด แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้
  - 1.1 ความคล่องแคล่วด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการ ใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่ว
  - 1.2 ความคล่องแคล่วด้านการโยงความสัมพันธ์ (Association Fluency) เป็น ความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนหรือคล้ายกันให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในเวลาที่ กำหนด
  - 1.3 ความคล่องแคล่วด้านการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็น ความสามารถในการใช้ลีหรือประโยค โดยการนำถ้อยคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ ประโยคที่ต้องการ

1.4 ความคล่องแคล่วด้านการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดสิ่งที่ต้องการได้ภายในเวลาที่กำหนด โดยการคิดหลาย ๆ วิธี แล้วเลือกวิธีที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด

2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการหาคำตอบได้หลายประเภท หลายทิศทาง แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลายทางอิสระ

2.2 ความคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา คนที่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้ไม่ซ้ำกัน

3. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่แตกต่างไปจากความคิดธรรมดา หรือความคิดง่าย ๆ และแนวคิดนั้นจะแตกต่างไปจากบุคคลอื่น อาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลง หรือประยุกต์สิ่งใหม่ขึ้น

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในการสร้างผลงานที่มีความแปลกใหม่เป็นพิเศษ

5.4 กระบวนการคิดสร้างสรรค์

เนื่องจากการคิดเป็นกระบวนการทางสมอง ทางความรู้สึกของแต่ละคน นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้อธิบายถึงกระบวนการคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

สิริญากร สดแสงจันทร์ (2547 : 13) กล่าวถึง ทฤษฎีของ โทเรนซ์ (Torrance) (1965 : unpagged) ว่าการเรียนรู้สร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไว หรือตระหนักต่อปัญหา ต่อความบกพร่อง ต่อช่องว่าง ต่อส่วนประกอบที่ขาดหายไป ต่อความไม่ประสมกลมกลืน และอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดการรวบรวมผสมผสานและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ใหม่จากความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม เพื่อมองหาแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพบความจริง (Fact Finding) ในขั้นนี้เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดความรู้สึกกังวล มีความสับสนวุ่นวาย (Mess) เกิดขึ้นในจิตใจ แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นอะไรจากจุดนี้ก็พยายามตั้งสติและหาข้อมูล พิจารณาว่าความยุ่งยาก วุ่นวาย สับสน หรือสิ่งที่ทำให้กังวลใจนั้นคืออะไร

ขั้นที่ 2 การค้นพบปัญหา (Problem Finding) ขั้นนี้เกิดต่อจากขั้นที่ 1 เมื่อได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว จึงเข้าใจและสรุปว่า ความกังวลใจ ความสับสนวุ่นวายใจนั้นก็ถือว่ามีปัญหาเกิดขึ้นนั่นเอง

ขั้นที่ 3 การตั้งสมมุติฐาน (Idea Finding) ขั้นนี้ต่อจากขั้นที่ 2 เมื่อรู้ว่ามีปัญหาเกิดขึ้น ก็พยายามคิดและตั้งสมมุติฐานขึ้น เพื่อคาดหวังคำตอบที่อาจเป็นไปได้ และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบสมมุติฐานในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 4 การค้นพบคำตอบ (Solution Finding) ในขั้นนี้จะพบคำตอบจากการทดสอบสมมุติฐานในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 ยอมรับผลจากการค้นคว้า (Acceptance Finding) ขั้นนี้จะเป็นการยอมรับคำตอบที่ได้จากการพิสูจน์แล้วว่า จะแก้ปัญหาได้สำเร็จอย่างไรและต่อจากจุดนี้ การค้นพบจะนำไปสู่หนทางที่จะทำให้เกิดแนวคิดหรือสิ่งใหม่ต่อไป ที่เรียกว่า New Challenge

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 23-24) ได้เสนอกระบวนการคิดสร้างสรรค์ 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ค้นพบปัญหา เป็นขั้นเริ่มต้นตั้งแต่รู้สึกกังวลใจ มีความสับสนเกิดขึ้นในใจ พิจารณาอย่างรอบคอบ ค้นหาสาเหตุว่าเกิดจากอะไร

ขั้นที่ 2 เตรียมการและรวบรวมข้อมูล ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงของเรื่องที่ค้นพบปัญหา เพื่อใช้ในการคิดแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ เมื่อได้ข้อมูลแล้ว จะเป็นขั้นพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียด หากความสัมพันธ์เชิงเหตุผล แยกแยะรายละเอียดแล้ววิเคราะห์ใช้เหตุผลในการพิจารณา

ขั้นที่ 4 พุ่มพีกความคิด เป็นขั้นที่อยู่ในความวุ่นวายของข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาทั้งเก่าและใหม่ ปราศจากความเป็นระเบียบ ไม่สามารถหมวดความคิดได้ จึงจำเป็นต้องมีสมาธิ ทำจิตใจให้ว่าง รอโอกาสให้ความคิดแวบขึ้นมา

ขั้นที่ 5 ความคิดกระจ่างซัด เป็นขั้นตอนที่ได้ผ่านการเรียบเรียงความคิด เชื่อมโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน มีความกระจ่างซัดและมองเห็นภาพเกิดขึ้นในใจ ขั้นนี้ยังไม่เกิดความเชื่อมั่นของสิ่งที่คิดได้

ขั้นที่ 6 ทดสอบความคิด เป็นขั้นที่นำความคิดที่ได้ ที่ยังไม่มั่นใจไปพิสูจน์ให้เห็นจริงและถูกต้อง

5.5 การพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ

จึงควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับเด็ก นักการศึกษาและนักวิชาการอธิบายว่า กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 16-17) และศิริญากร สดแสงจันทร์ (2547 : 13-14) ได้เสนอ แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ตรงกันว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อาจทำได้ ทั้งทางตรง โดยการสอนและการฝึกอบรม หรือในทางอ้อม โดยการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ หลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในทางอ้อม มีดังนี้

1. ยอมรับคุณค่าและความสามารถของบุคคลอย่างไม่มีเงื่อนไข
  2. แสดงและเน้นให้เห็นว่าความคิดของเขามีคุณค่า และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
  3. ให้ความสนใจและเห็นใจในตัวของเขา และความรู้สึกรู้สึกของเขา
  4. อย่าพยายามกำหนดแบบเพื่อให้ทุกคนมีความคิดและบุคลิกภาพเดียวกัน
  5. อย่าสนับสนุนหรือให้รางวัลเฉพาะผลงานที่ผู้ทดลองทำเป็นที่ยอมรับกันแล้ว ควรให้ผลงานแปลกใหม่มีโอกาสได้รับรางวัลและคำชมเชยบ้าง
  6. ส่งเสริมให้ใช้จินตนาการของตนเอง โดยยกย่องชมเชยเมื่อมีจินตนาการที่แปลกใหม่และมีคุณค่า
  7. กระตุ้นและส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ
  8. ตั้งใจและเอาใจใส่ความคิดแปลก ๆ ของเขาด้วยใจเป็นกลาง
  9. พึงระลึกเสมอว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไป
- บรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นบรรยากาศที่เต็มไปด้วย การยอมรับและการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ จะช่วยให้เขาได้พบความคิดใหม่ ๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ให้เจริญก้าวหน้าตามขีดความสามารถของเขา แต่เราก็ไม่สามารถคอยให้เขาเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นเอง จำเป็นต้องกระตุ้นและส่งเสริมด้วยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ

อรพรรณ พรสีมา (2543 : 32) ได้เสนอกิจกรรมที่จำเป็นต่อการคิดแบบสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. ฝึกเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาหลาย ๆ แนวทาง
2. ฝึกมองข้อเสนอของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหลายๆมุมมอง

3. ฝึกเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากความคิดเห็นของคนอื่น
4. ฝึกเสนอความคิดเห็นให้แตกต่างจากบุคคลอื่น
5. หาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมระดมสมอง
6. ฝึกมองหาและตรวจสอบอิทธิพลขององค์ประกอบหรือกิจกรรมย่อยที่มีผลต่อองค์ประกอบใหญ่หรือกิจกรรมหลัก

7. ฝึกติดตามและหาข้อมูลที่เป็นผลอันต่อเนื่องมาจากการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบุคคลสำคัญ

8. ฝึกมองหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์
9. ฝึกเสี่ยงเสนอความคิดเห็น
10. ฝึกสร้างจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
11. ฝึกเปรียบเทียบสิ่งของ เหตุการณ์และกิจกรรม
12. ฝึกสร้างภาพ สร้างฝันและสร้างความสำเร็จ
13. ฝึกสืบทอดรากเหง้า ความเป็นมาและความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ของเหตุการณ์

14. ฝึกถามคำถามหลาย ๆ คำถาม โดยเฉพาะคำถามปลายเปิด
15. ฝึกพูดและเขียนนวนิยาย
16. ฝึกหาทางเลือก แนวทางที่จะเป็นไปได้ และตัวเลือกเพื่อแก้ปัญหาเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ

อุทุมพร จันทรอด (2547 : 20) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีอ้อทา (AUTA) ว่า ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้

1. การตระหนัก (Awareness) คือ ตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อตนเองแลสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. ความเข้าใจ (Understanding) คือ มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
3. เทคนิควิธี (Techniques) คือ การรู้เทคนิควิธีในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทั้งที่เป็นเทคนิคส่วนบุคคล และเทคนิคที่เป็นพื้นฐาน
4. การตระหนักในความจริงของสิ่งต่าง ๆ (Actualization) คือ การรู้จักหรือตระหนักในตนเองอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งการเปิดกว้างรับประสบการณ์ต่าง ๆ โดยมีกร

ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การตระหนักถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การผลิตผลงานด้วยตนเอง และการมีความยืดหยุ่นเข้ากับทุกรูปแบบของชีวิต

องค์ประกอบทั้ง 4 นี้ จะผลักดันให้บุคคลสามารถดึงศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของตนเองออกมาใช้ได้

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 30-31) ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. กระบวนการคิด เป็นการสอนที่เพิ่มทักษะความคิดด้านต่าง ๆ เช่น ความคิดจินตนาการ ความคิดเอกลักษ์ ความคิดอเนกนัย ความคิดวิจารณ์ญาณ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสังเคราะห์ ความคิดแปลกใหม่ ความคิดหลากหลาย ความคิดยืดหยุ่น ความคิดเห็นที่แตกต่าง และการประเมินผล
2. ผลิตผล เป็นสิ่งที่ชี้ให้เราเห็นหลายสิ่งหลายอย่างของการคิด เช่น วิธีคิด ประสิทธิภาพทางความคิด การนำความรู้ไปสู่การนำไปใช้
3. องค์ความรู้พื้นฐาน เป็นการให้โอกาสเด็กได้รับความรู้ผ่านสื่อและทักษะหลายด้าน โดยใช้ประสาทสัมผัสหรือความรู้ที่มาจากประสบการณ์ที่หลากหลาย
4. สิ่งที่ทำทลาย การหางานที่สร้างสรรค์และมีมาตรฐานให้เด็กได้ทำ
5. บรรยากาศในชั้นเรียน การให้อิสระเสรี ความยุติธรรม ความเคารพในความคิดเห็นของเด็ก ให้เด็กมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษหากมีความคิดที่แตกต่างจากครู
6. ตัวเด็ก การสนับสนุนให้เด็กมีความเชื่อมั่นตนเอง ความเคารพตนเอง ความกระหายใคร่รู้
7. การใช้คำถาม สนับสนุนให้เด็กถามคำถามของเขา หรือครูผู้สอนใช้คำถามนำกระตุ้นให้เด็กคิด
8. การประเมินผล หลีกเลี่ยงการประเมินที่ซ้ำซาก สนับสนุนให้เด็กประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง และประเมินร่วมกับครู
9. การสอนและการจัดหลักสูตร การผสมผสานกับวิชาการต่าง ๆ เพราะสามารถใช้ได้กับทุกวิชา ครูเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือไม่ใช่สั่งการ
10. การจัดระบบในชั้นเรียน ให้เด็กได้ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ปรับระบบตารางเรียนให้ยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่หลากหลาย จัดกลุ่มการสอนหลาย ๆ แบบ

อุทัยวรรณ โขกบุญยสิทธิ์ (2548 : 53-57) พวกเราทุกคนเกิดมาพร้อมกับเซลล์สมองจำนวน 100 พันล้านเซลล์ แต่ละเซลล์ประกอบด้วยเส้นใยสั้น ๆ ที่ส่งข้อมูลไปยังส่วนอื่น ๆ ของสมอง โดยผ่าน จุดเชื่อมต่อของใยประสาท หรือเรียกว่า ซินแนปส์ (synapses) ในช่วงแรกเกิดเส้นใยจะสั้น และในเวลาไม่นานก็จะเริ่มเจริญเติบโตตามจำนวนของจุดเชื่อมต่อของใยประสาท ยังมีจุดเชื่อมต่อมากที่ยังเจริญผลดมาก ดังที่ พญ. ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประสาทวิทยาของเด็กและเป็นผู้อำนวยการสถาบันสร้างสรรค์ศักยภาพสมอง กรุงเทพฯ อธิบายว่า “ในช่วง 3 ปีแรกของวัยเด็ก เป็นช่วงพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ในอนาคต ดังนั้น การดูแลอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าเด็กมีการหล่อหลอมที่เข้มแข็งตั้งแต่ต้น ก็จะสามารถเรียนรู้ได้สัมฤทธิ์ผลมากขึ้นในระยะต่อมา การเปิด โอกาสให้เด็กมองโลกในมุมมองต่าง ๆ กัน ในช่วงที่เด็กอายุน้อย จะสามารถช่วยให้เขาพัฒนาความเข้าใจสิ่งที่ซับซ้อน เมื่อพวกเขามีอายุมากขึ้นได้

เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียน สมองของเขาจะพร้อมสำหรับการพัฒนา ถึงแม้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของจุดเชื่อมต่อประสาทจะลดลงบ้าง แต่สมองของเด็กก็มีพร้อมที่จะเรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขามีความสุข นักวิทยาศาสตร์ได้ให้ข้อสังเกตจากภาพแสดงกลไกของสมองโดยการถ่ายภาพจากเครื่องถ่ายภาพสมองระบบแม่เหล็ก (Magnetic Resonance Imaging: MRI) ว่า เมื่อคนอารมณ์ดี กำลังทำกิจกรรม และได้รับสิ่งเร้า สมองจะมีการกระตุ้น แต่ในทางตรงกันข้าม เมื่อคนเกิดความกระวนกระวายกลัว รู้สึกไม่ปลอดภัย หรือกังวลกับสิ่งต่าง ๆ การเคลื่อนไหวทางสมองก็จะลดต่ำลงมาก เหตุผลเพราะว่า เมื่อเราเครียด สมองจะผลิตฮอร์โมนความเครียด ที่เรียกว่า คอร์ติโซล (cortisone) ซึ่งฮอร์โมนนี้จะยับยั้งการทำงานของเซลล์สมอง ดังนั้น ถ้าเด็กมีความสุขและปลอดภัย โดยธรรมชาติแล้วเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น และดำเนินชีวิตในทางสร้างสรรค์ยิ่งขึ้นด้วย

ความจำ (memory) เป็นส่วนที่อยู่ในระดับขั้นพื้นฐานของสมอง หากเด็กได้แต่เพียงจดจำข้อมูลจะไม่สามารถพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์ได้เลย ควรให้ความสำคัญกับความรู้และการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเท่า ๆ กัน เด็กควรเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและสมมุติฐานของเขาเมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาหรือคำถาม เนื่องจากทักษะเหล่านี้จะกลายเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับชีวิตของพวกเขาต่อไปภายหน้า เด็กควรได้รับโอกาสมากขึ้นในมิติอื่น ๆ ของการศึกษาด้วย เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเป็นผู้นำ หรือมีความคิดสร้างสรรค์ เด็กบางคนอาจจะไม่เก่งด้าน วิชาการ แต่ก็เป็นนักสังคมที่ขอดเยี่ยมและอาจเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อไปก็เป็นได้”

6. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

6.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้
 นิจ จันทร่มล (2534 : 7) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์หมายถึง การเขียนที่เป็นความคิดของตนเอง ที่อาศัยความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ทั้งนี้โดยมีการใช้ภาษาที่ไพเราะ สละสลวย ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบและเรื่องราว ทำให้งานเขียนนั้นน่าสนใจ ชวนให้ผลิตเพลินประทับใจผู้อ่าน

พิทยา ลีम्मณี (2540 : 312) กล่าวว่า การเขียนสร้างสรรค์เป็นลักษณะของการนำตัวหนังสือมาเรียบเรียงถ้อยคำอย่างประณีตและเชื่อมโยงความคิดให้ต่อเนื่องกัน โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน ซึ่งอาจจะเป็นภาษา การวาง โครงเรื่อง การสร้างตัวละคร ตลอดจนวิธีในการเขียน

วิภาวดี วิภาวิน (2543 : 6) ได้ให้ความหมายของ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึงการเขียนที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของตนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น เป็นงานเขียนที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร โดยงานเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น จะต้องแสดงองค์ประกอบเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1. ความคิดคล่อง (Fluency) หมายถึงความคล่องแคล่วในการคิดแล้วเขียนคำตอบให้ได้ปริมาณมากที่สุดในเวลาจำกัด
2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึงความคล่องแคล่วในการคิดแล้วเขียนคำตอบได้หลายประเภท หลายทิศทาง
3. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแล้วเขียนในสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับคนอื่น และแตกต่างไปจากความคิดธรรมดา
4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึงความคิดแล้วเขียนรายละเอียด เพื่อตกแต่งหรือขยายความคิดหลักให้ได้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประภาศรี สีหอำไพ (2544 : 24) ให้ความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยภาษาเขียนที่ชัดเจนอย่างเหมาะสมถูกต้องตามประเภทหรือเนื้อหาที่แสดงออกมา โดยใช้ถ้อยคำและสำนวนของผู้เขียนเองอย่างมีศิลปะ

ณภัทร สระประเทศ (2544 : 21) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่มีรูปแบบของตนเอง มีลักษณะแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร เป็นการประมวลความรู้ ความรู้สึกรู้สึก

คิดและจินตนาการ โดยการถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนแล้วนำมาสร้างเป็นผลงานที่มีลักษณะของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ขึ้นด้วยภาษาที่เหมาะสม

กรมวิชาการ (2545 ก : 187) อธิบายความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการเขียน โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง ซึ่งผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีประมวลคำหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน มีเทคนิคการเขียนและใช้สำนวนสละสลวย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1136) ให้ความหมายว่า สร้างสรรค์ ก. สร้างให้ เป็นขึ้น ว. มีลักษณะริเริ่มในทางดี

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 4) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง งานเขียนที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนที่เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง หรือมีรูปแบบการเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีค่าและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

สิริญากร สดแสงจันทร์ (2547 : 16) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนออกมาจากความรู้สึกนึกคิด จากจิตใจและจากจินตนาการความรู้สึกที่อิสระที่จะเขียน โดยอาศัยพื้นฐานประสบการณ์จากการเรียนรู้เดิม สร้างสรรค์ออกมาเป็นภาษาเขียน แล้วขัดเกลาอย่างเหมาะสม ถูกต้องตามประเภทหรือเนื้อหาที่แสดงออกมาโดยไม่ลอกเลียนผู้อื่น

พวงเพชร เอี่ยมภุษา (2547 : 21) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องใช้ประสบการณ์ จินตนาการ และความสามารถในการใช้ถ้อยคำสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อสร้างความจริงใจให้แก่ผู้อ่านและผู้ฟัง

สรุปว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การแต่งเรื่องตามความคิด ตามจินตนาการของตนเองที่แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร เป็นภาษาที่สละสลวยทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดทางอารมณ์ ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบและกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์

6.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ควรจะต้องฝึกให้แก่เด็ก จึงจะมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการเขียนสูงขึ้น และเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิดได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น ดังมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

บันลือ พลฤกษ์วัน (2533 : 2) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์นอกจากจะเป็นการฝึกทักษะการเขียนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความคิดและสื่อความหมายให้เกิดประโยชน์ที่ต้องการสูงสุดแล้ว ยังเป็นการฝึกการคิด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลอีกทางหนึ่งด้วย และยังเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจถึงความแตกต่างของผู้เรียน ช่วยให้เกิดความคุ้นเคย และเข้าใจในตัวผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพราะจากงานเขียนจะแสดงให้เห็นถึงความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เรียน

นิจ จันทรมล (2535 : 1) ได้สรุปความสำคัญและประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ปัจจุบันการเขียนเชิงสร้างสรรค์นับว่าเป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาการศึกษามาก เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะพื้นฐานที่ช่วยให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ และประสบการณ์ โดยเชื่อมโยงลำดับความคิดให้เป็น ถ้อยคำที่สละสลวย สามารถเขียนได้หลายมุม แปลก และไม่ซ้ำแบบใคร เพื่อสื่อความหมายให้ ผู้อื่นได้เข้าใจตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ และยังช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและปัญหาแปลกใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน และนำความคิดไปสานต่อเพื่อพัฒนาสังคมให้มีความทันสมัย และดีกว่าที่เป็นอยู่ต่อไปอีกด้วย

วิภาวดี วิภาวีน (2543 : 2) ได้กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่องมือที่สามารถพัฒนาเด็กให้มีจินตนาการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดในการสร้างสรรค์ทางภาษา เป็นการระบายอารมณ์ตามธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวเด็ก ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเกิดความชื่นชมในศิลปะ วิชา ซึ่งในการใช้ภาษาเพื่อแสดงออกในด้านต่าง ๆ

ฉัตร สระประเทศ (2544 : 26) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์มาก ทั้งต่อตัวผู้เรียนและครูผู้สอน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเอง จึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกออกมาเป็นสำนวนภาษาที่ไพเราะสละสลวย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนอีกด้วย เพราะจะทำให้เข้าใจเด็กเป็นรายบุคคลได้โดยดูจากงานเขียนที่นักเรียนเขียนขึ้นมา

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อชีวิต

1.1 เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับติดต่อสื่อสารให้ทันโลกทันเหตุการณ์

1.2 เกิดอาชีพใหม่ ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เช่น นักโฆษณา นักเขียน นักเขียนบทวิทยุ โทรทัศน์ โฆษก พิธีกร นักโต้วาที การแสดงเดี่ยว (ทอล์กโชว์) นักแปล

1.3 เกิดการสืบสานรากเหง้าทางวัฒนธรรม ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแสดงซึ่งเป็นทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิต ฯลฯ

2. ความสำคัญต่อบุคคล

2.1 พัฒนาสมองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

2.2 ทำให้เกิดภูมิปัญญา (Wisdom) ด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง อาทิ ด้านภาษาด้านเหตุผล ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลป วัฒนธรรม

3. ความสำคัญต่อสังคม

3.1 เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม และระหว่างสังคมต่อสังคม

3.2 เกิดวัฒนธรรมและอารยธรรมใหม่ของการติดต่อสื่อสาร

3.3 เป็นการจุกประกายความคิด ความฝัน และจินตนาการผ่านการนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นพลังสำคัญที่ทำให้เกิดสาระทางวิชาการ ซึ่งเป็นส่วนของความมีเหตุมีผล (การใช้สมองซีกซ้าย) และส่วนของความสุนทรีย์ของชีวิต ซึ่งเป็นส่วนของความคิดสร้างสรรค์ (การใช้สมองซีกขวา) อย่างสมดุล

จากแนวคิดที่กล่าวข้างต้น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่ให้เกิดได้ แสดงออกทางความคิด ได้ระบายอารมณ์และความรู้สึก เกิดความสนใจในการเรียน สนุกสนานเพลิดเพลิน สามารถตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก และเป็นการพัฒนาทั้งทักษะการคิดและทักษะการเขียน นอกจากนี้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนรายบุคคลได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

6.3 การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

เนื่องจากการสอนเขียนเป็นขั้นตอนที่ยากซับซ้อนกว่าการสอนทักษะอย่างอื่น นักการศึกษาและนักวิชาการจึงได้เสนอแนวทางไว้ ดังนี้

กรณีการ์ พวงเกษม (2532 : 34-35) กล่าวไว้ว่า ปัจจัยสำคัญสำหรับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้

1. บรรยากาศและสถานการณ์ เด็กจะต้องรู้สึกสบายใจ รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนและครู เด็กจะไม่กล้าแสดงออกเลยถ้าหากเขา ไม่ได้ได้รับความเห็นใจและถูกเฟื่องถึงจากเพื่อน ๆ หรือครูจนเกินไป ต้องเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

2. ประสบการณ์ เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์โดยตรงที่ตนได้รับ ดังนั้นในการเรียนควรสร้างความสนใจให้กับเด็กและมีอุปกรณ์อย่างพร้อมเพียง

3. ความเอาใจใส่ของครู ความสนใจและความเอาใจใส่ของครูที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ครูควรปลูกฝังความช่างสังเกตความมหัศจรรย์ และความสำคัญต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันไว้ในตัวเองให้มากที่สุด จะได้เป็นผู้ที่สามารถมองเห็นอะไรได้แจ่มแจ้ง มีชีวิตจิตใจ

อีกทั้งการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ จะให้ได้ผลดีนั้นควรปฏิบัติดังนี้

1. ต้องรื้อให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียน การรื้อนั้นอาจใช้อุปกรณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ

2. ให้ร่างอย่างหยาบ ๆ ให้เสร็จครึ่งหนึ่งก่อนในชั้นเรียน

3. ให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วเขียนเพิ่มเติมใหม่ ซึ่งเป็นการวัดผล

ด้วยตนเอง

4. ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันประเมินผลการเขียนนั้น

5. ครูเป็นผู้ประเมินผลเองและให้นักเรียนแก้ไขเสียใหม่

6. อ่านนิทาน โคลง ให้เด็กฟังมาก ๆ เพื่อความสนุกสนาน หากเด็กได้มีส่วนร่วมบ้าง เช่น ช่วยกันตอบปัญหา ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง ช่วยกันเล่าบ้าง จะทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น

7. ส่งเสริมให้เด็กเขียนมาก ๆ ให้ลองเขียนสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

8. ช่วยใจกล้าใจ โดยยกย่องชมเชยผลงาน เมื่อเห็นสมควร แต่ไม่แสดงให้มากเกินไป จนทำให้เด็กไม่พยายามทำให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

9. ไม่บังคับให้เด็กเขียน ถ้าหากไม่นึกอยากเขียน อาจให้เล่าเรื่องประกอบภาพก็ได้

บันทึก พงศกษะวัน (2533 : 7-8) ได้ให้แนวคิดในการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ครูต้องสร้างบรรยากาศโดยเป็นผู้ที่รัก เมตตา มีความสัมพันธ์กับ ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เข้าใจและให้ความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยมากกว่าการตำหนิ
2. ให้อิสระการทำงานแก่ผู้เรียนทั้งเรื่องเวลา ระเบียบและรูปแบบ
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการศึกษาสภาพแวดล้อม ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์
4. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการเล่าเรื่อง รายงาน อภิปราย และสรุปผลเป็นประจำ
5. กระตุ้น ชี้แนะผู้เรียนให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น สร้างความแปลกใหม่ อยู่เสมอ

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2540 : 30-31) กล่าวว่า การพัฒนาในการสอนเขียนเรียงความมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การเขียนประโยคหรือการแต่งประโยค ควรมีการพัฒนารูปประโยคขึ้นไปตามระดับชั้นและวุฒิภาวะของผู้เรียน จะต้องฝึกตามลำดับ ดังนี้
  - 1.1 การแต่งประโยคความเดียว เป็นการฝึกแต่งประโยคขั้นพื้นฐาน
  - 1.2 การแต่งประโยคความรวม เป็นการฝึกแต่งประโยคที่มีใจความมากกว่า 1 ใจความ
    - 1.2.1 กำหนดคำที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้แต่งประโยค
    - 1.2.2 กำหนดคำที่มีความหมายตรงกันข้ามให้แต่งประโยค
    - 1.2.3 กำหนดคำและคำเชื่อมความให้แต่งประโยค
    - 1.2.4 กำหนดคำเชื่อมให้แต่งประโยค
2. การเขียนข้อความสั้น ๆ เป็นการฝึกเขียนให้มีปริมาณของเนื้อความมากกว่าประโยค แต่งยังไม่เน้นการเขียนเป็นเรื่องราว ในขั้นนี้จะฝึกเรียงไปตามลำดับ ดังนี้
  - 2.1 ฝึกเขียนบรรยายข้อเท็จจริงสั้น ๆ เป็นการฝึกเขียนจากสิ่งที่เห็น
  - 2.2 ฝึกเขียนบรรยายความรู้สึก หรือเขียนแสดงความรู้สึกเป็นการฝึกขยายความต่อจากการเขียนบรรยายข้อเท็จจริง โดยใช้สถานการณ์เดิม

2.3 ฝึกเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นการฝึกเพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดในเชิงสร้างสรรค์

2.4 ฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ เช่น คำขวัญ คำอวยพร และโฆษณา เป็นต้น

3. การเขียนเรื่องอย่างอิสระ เป็นการเขียนเรื่องราวโดยยังไม่ยึดรูปแบบใด ๆ แต่งมุ่งให้นักเรียนเขียนเป็นเรื่องราวได้เป็นสำคัญ แบ่งการฝึกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.1 การเขียนเรื่องจากประสบการณ์ เป็นการเขียนเรื่องจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน ได้ประสบพบเห็นหรือได้ปฏิบัติอยู่ เช่น เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว เพื่อน เป็นต้น

3.2 การเขียนเรื่องจากจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องโดยนักเรียนใช้จินตนาการของตนเองผูกเป็นเรื่องราวขึ้น ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยสิ่งเร้าต่าง ๆ เข้ามาช่วยกระตุ้น โดยเริ่มจากสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรม ไปหาสิ่งเร้าที่เป็นนามธรรม ดังนี้

3.2.1 การเขียนจากภาพต่อเนื่อง

3.2.2 การเขียนเรื่องจากภาพและคำที่สัมพันธ์กัน

3.2.3 การเขียนเรื่องจากภาพนิ่ง

3.2.4 การเขียนเรื่องจากข้อความที่กำหนดให้

3.2.5 การเขียนเรื่องจากกลุ่มคำที่กำหนดให้

4. การเขียนเรื่องที่มีรูปแบบหรือองค์ประกอบเฉพาะ ตามรูปแบบการเขียนเรียงความ คือ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป การสอนเขียนเรียงความตามกระบวนการที่กล่าวมานี้ มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

4.1 ฝึกจากง่ายไปหายาก

4.2 ฝึกจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม

4.3 ฝึกจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว

4.4 ฝึกโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

นอกจากนี้ในการเขียนทุกครั้ง ครูต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ครูต้องช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

2. ครูต้องให้กำลังใจนักเรียนด้วยการยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนดีขึ้น

3. ในการฝึกบางขั้นตอน ควรเริ่มจากฝึกปากเปล่า แล้วจึงฝึกเขียน

4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงผลงาน แล้วช่วยกันวิเคราะห์ จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนางานของตนเองได้

5. การตรวจผลงานนักเรียนจะต้องมีเกณฑ์การตรวจที่ชัดเจน จึงจะสามารถหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขได้ถูกต้อง

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542 : 34) ได้เสนอแนวทางให้นักเรียนเขียน โดยเริ่มจากการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนก่อนลงมือเขียน โดยการให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างประโยชน์ให้สมบูรณ์ หรือให้นักเรียนตั้งชื่อภาพ หรือตั้งชื่อเรื่องที่ครูอ่านให้ฟัง ฝึกให้นักเรียนเรียงคำให้เป็นประโยค และเรียบเรียงประโยคให้มีความต่อเนื่องกัน ให้นักเรียนเล่าเรื่องให้จบ ฝึกเขียนบรรยายภาพ เขียนตอบคำถาม เขียนเล่าเรื่องจากประสบการณ์ เขียนเล่าเรื่องจากการไปทัศนศึกษาออกสถานที่ เขียนเล่านิทานที่ได้ฟังมา หรือฝึกเขียนจดหมายประเภทต่าง ๆ

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542 : 146) ได้เสนอแนวปฏิบัติในการเขียนเรียงความ ไว้ดังนี้

1. เลือกหัวเรื่อง (กระทู้) หมายถึงเลือกเรื่องที่เรามีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด
2. ตีความหมายของเรื่องให้ตรงประเด็น หมายถึงการวางให้ตรงจุดไม่พูดอ้อมค้อม วากวน
3. วางโครงเรื่อง โดยแยกความสำคัญของเรื่องออกมาเป็นประเด็นต่าง ๆ ให้กว้างขวางและสมบูรณ์ ถ้าจำเป็นหรือกรองหรือคำพิงเพย ภายิตต่าง ๆ ได้ก็นำมาเขียนลง
4. จัดรูปแบบและสัดส่วนของเรื่องให้เป็นระเบียบ
5. ขยายความแต่ละตอนด้วยความประณีต
6. ใช้ศิลปะในการผูกประโยค การลำดับความคิด และการถ่ายทอดความรู้หรือความคิดอย่างมีศิลปะ

กาญจนา จันทะดวง (2543 :6-9) การสอนเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอนได้จัดขึ้นให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หรือเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้ ก่อนที่ครูผู้สอนจะลงมือปฏิบัติการสอนนั้น ควรจะต้องศึกษาหลักการสำคัญในการสอนเสียก่อน เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้มีแนวทางในการสอนที่

ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถทำให้การสอนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และแม่นยำในเนื้อหามากขึ้น สำหรับหลักสำคัญในการสอน มีดังนี้

1. สอนจากง่ายไปหายาก
2. สอนเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. สอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการกระทำ
4. สอนโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม
5. สอนจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม
6. สอนจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว
7. สอนโดยใช้ตัวอย่างสรุปไปสู่การสรุปเป็นกฎเกณฑ์
8. สอนโดยให้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
9. สอนโดยให้ฝึกสังเกตและพิจารณา
10. สอนให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร
11. สอนจากความรู้เดิมไปสู่ความรู้ใหม่
12. สอนให้น่าสนใจและสนุกสนานเพลิดเพลิน

ณภัทร สระประเทศ (2544 : 22 - 24) กล่าวว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ได้ผลดีนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ สิ่งจูงใจในการเขียน อันได้แก่ บรรยากาศอบอุ่น เป็นกันเอง กิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุก สื่อการสอนที่เร้าใจ และที่สำคัญคือ ตัวครูผู้สอนต้องสนใจและเอาใจใส่ในการช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างจริงจัง หลักการสอน มีดังนี้

1. การให้นักเรียนได้แสดงแนวความคิดใหม่และมีความหมายถือเป็นการกระทำที่สร้างสรรค์
2. การเขียนสร้างสรรค์ควรมีหลายแบบตามความต้องการของนักเรียน ครูควรยอมรับการเขียนในระยะแรก ๆ แม้จะเป็นการเขียนเพียงประโยคเดียว
3. สร้างบรรยากาศให้อบอุ่น สนับสนุนให้นักเรียนได้เขียนอย่างอิสระ
4. กระตุ้นให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมมาเขียน

ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ (2545 : 57-58) ได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญที่ครูควรคำนึงถึงในการสอนเขียนเรียงความ คือ

1. เรื่องใดก็ตามที่จะให้เด็กเขียนควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจ และมีความรู้พอที่จะเขียน

2. การใช้อุปกรณ์การเรียนจะช่วยทำให้การเขียนเรียงความของเด็กมีชีวิตจิตใจขึ้น

3. การให้งานเด็กควรคำนึงถึงความสามารถตามวัยของเด็ก ไม่ควรตั้งมาตรฐานไว้สูงเกินไป

4. วิธีช่วยให้เด็กเกิดความคิดที่จะเขียนหรือรู้จักสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาเขียน นั้นวิธีที่สำคัญมากกว่าความสำเร็จในการเขียน

นอกจากหลักการสอนเขียนตามที่ได้ศึกษาแล้ว ในการฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการศึกษาด้วย ตลอดจนการใช้สื่อการสอน เพื่อเป็นการเร้าใจให้แก่เด็ก เพื่อให้การถ่ายทอดออกมาความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรได้ตามที่ต้องการ

6.3 การวัดและประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การวัดและประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งที่ประเมินผลได้ยาก หากเครื่องมือที่นำมาใช้วัดผลและประเมินผลนั้นขาดประสิทธิภาพ ใช้ได้ไม่แน่นอนขาดความเชื่อมั่นหรือความเที่ยงตรงก็จะทำให้ผลการประเมินที่ได้ผิดพลาดไปด้วย

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2543 : 30-35) กล่าวถึงเกณฑ์การตรวจเรียงความพิจารณาให้ครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. ด้านการสื่อความ ให้พิจารณาในเรื่อง
  - 1.1 สามารถเขียนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาสาระและความคิด
  - 1.2 เขียนได้ตรงกับชื่อเรื่องหรือภาพ
  - 1.3 เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์กันตลอดทั้งเรื่อง
2. การใช้ภาษา ให้พิจารณาในเรื่อง
  - 2.1 เขียนสะกดคำถูกต้อง
  - 2.2 ใช้คำสุภาพเหมาะสม โดยใช้ภาษาเขียนที่เป็นแบบแผน
  - 2.3 ไม่ใช่คำซ้ำ คำฟุ่มเฟือย
  - 2.4 ผูกประโยคได้ความหมาย
  - 2.5 ใช้คำต่าง ๆ ถูกต้องเหมาะสม
  - 2.6 ไม่เขียนฉีกคำ ตกคำ
  - 2.7 ไม่เขียนเพิ่มหรือลดพยางค์

2.8 ไม่เขียนตัวเลขประสมกับอักษร

2.9 ใช้คำเชื่อมความ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอน ได้ถูกต้อง

เหมาะสม

3. การลำดับความคิด ให้พิจารณาในเรื่องการลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังสัมพันธ์กัน ไม่สับสนวุ่นวาย

4. ความคิดสร้างสรรค์ ให้พิจารณาในเรื่องมีข้อความชี้แนะ ชักชวน โน้มน้าวให้เห็นคุณค่า ประโยชน์ในสิ่งดีงาม หรือเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติอย่างมีเหตุผล

5. รูปแบบการเขียน จะต้องมีทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

กรมวิชาการ (2544 : 35 - 39) ได้เสนอเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนการตัดสินผลงานนักเรียนในการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนประเมิน (Rubrics) การตัดสินผลงานของนักเรียนในการประเมินตามสภาพจริงใช้การให้คะแนนที่เรียกว่า Rubrics เป็นการตอบคำถามว่านักเรียนทำอะไร ได้สำเร็จ และระดับความสำเร็จในขั้นต่าง ๆ มีผลงานเป็นอย่างไร

Rubrics นี้จะระบุคุณภาพที่ครูต้องการให้นักเรียนกระทำ นักเรียนจะรู้ชัดเจนว่า ครูต้องการทำอะไร และเขาจะต้องทำอะไร เพื่อจะได้คะแนนขึ้นมาวิธีกำหนดเกณฑ์การประเมินมี 2 แบบ คือ

1. การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic Score) เป็นการให้ระดับคะแนนเดียวสำหรับงานนั้น เช่น การประเมินการเขียน จะได้ระดับคะแนนออกมาเป็นระดับคะแนนเดียว แต่จะบรรยายคุณภาพการเขียนทั้งฉบับเป็นระดับคุณภาพ

2. การกำหนดเกณฑ์โดยแยกเป็นด้าน ๆ (Analytic Score) เป็นการแบ่งคะแนนเป็นส่วน ๆ จากความสามารถที่จะต้องปฏิบัติงาน หรือนำผลผลิตนั้นมาแจกแจงรายละเอียดออกเป็นด้าน ๆ และแต่ละด้านมีคุณภาพอย่างไร เช่น การประเมิน การเขียน จะแบ่งดูด้านสำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การเขียนถูกหลักไวยากรณ์ เป็นต้น

การใช้ Rubrics ให้ประโยชน์ในแง่ของเป็นเครื่องมือการประเมิน และเป็นเครื่องมือการสอบได้อีกด้วย การใช้คะแนนแบบแยกเป็นด้าน ๆ (Analytic Score) จะเกิดประโยชน์แก่ผู้สอนมากกว่าการกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม ดังนี้

การวิเคราะห์ประเด็นการประเมิน (Rubrics) และการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

การประเมินผลงาน กระบวนการและคุณลักษณะที่ทำให้เกิดความเที่ยงตรง จะต้อง

กำหนดลักษณะสำคัญ ๆ หรือตัวแปรสำคัญของสิ่งที่จะประเมินให้ได้ นั่นคือ พยายามมองสิ่งที่
จะประเมินทุกแง่มุม

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจน ผู้
ประเมินท่านใดอ่านแล้วเข้าใจตรงกันให้คะแนนในระดับเดียวกัน ยิ่งผู้ตรวจผลงานมากคน
เท่าไร อ่านแล้วเข้าใจตรงกันมาก แสดงถึงความเชื่อมั่นของเครื่องมือหรือความเชื่อมั่นในการ
ให้คะแนนสูง ดังนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนน จึงมีความสำคัญยิ่ง
รองมาจากการกำหนดประเด็นการประเมิน แต่ถ้าทั้งสองส่วนมีคุณภาพตั้งได้กล่าวมาแล้ว ก็ช่วย
ช่วยทำให้การประเมินผลงาน กระบวนการ คุณลักษณะ มีคุณค่าที่เชื่อถือได้ การเขียน
รายละเอียดการให้คะแนน ควรกำหนดเป็นลักษณะแยกรายละเอียดเป็นระดับ (Analytic
Scoring) โดยการกำหนดคุณลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยของประเด็นการประเมิน การกำหนด
คะแนนหรือระดับคะแนนนั้น อาจกำหนดให้แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็น
หรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็น ก็ได้

เทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนนั้นควรเขียนเป็นการแยก
ระดับ (Analytic) เนื่องจากการให้น้ำหนัก (Weight) แต่ละประเด็นไม่เท่ากันจะทำให้เกิดความ
ยุติธรรม เพราะความสามารถของผู้เรียนในการสร้างชิ้นงานไม่เท่ากัน มีเทคนิคการเขียน ดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูง
ขึ้นมาทีละระดับ ตัวอย่างเช่น งานเขียนมีประเด็นการประเมิน คือ เนื้อหา การใช้ภาษา การ
กำหนดรายละเอียดถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยที่สำคัญ
ให้ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

เนื้อหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 2. ลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน 3. เรื่องน่าสนใจ 4. มีจินตนาการ
การใช้ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผิดพลาดมากแต่พอสื่อความหมายได้ 2. ถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้ 3. ผิดพลาดน้อยเชื่อมโยงได้ดี 4. ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

การเขียนรายละเอียดแต่ละระดับ โดยการนำลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยมา จัดลำดับตามความสำคัญเขียนตัวเลขกำกับไว้ แล้วนำตัวแปรต่าง ๆ มาเขียนบรรยาย (Descriptive) ให้ชัดเจนจากความสำคัญที่ต่ำสุด แล้วเพิ่มตัวแปรถัดไปแต่ละระดับดังนี้

เนื้อหา ระดับ 1 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
 ระดับ 2 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และลำดับ เรื่องได้ชัดเจนไม่วกวน
 ระดับ 3 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องได้ ชัดเจนไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้เรื่องน่าสนใจ

ระดับ 4 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องได้ ชัดเจนไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้เรื่องน่าสนใจ และอ่านแล้วเกิดจินตนาการ

2. กำหนดจุดอ่อนระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องสูงขึ้นทีละ ระดับ จากตัวอย่างสามารถนำเทคนิคมาเขียนในประเด็นการใช้ภาษาได้ ดังนี้

การใช้ภาษา ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดมากแต่พอสื่อความหมายได้
 ระดับ 2 ภาษาถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้
 ระดับ 3 ภาษาผิดพลาดน้อยเชื่อมโยงภาษาได้ดี
 ระดับ 4 ภาษาถูกต้องเกือบทั้งหมด เป็นภาษาที่สละสลวย
 งดงาม

ในการเขียนรายละเอียดดังกล่าว แสดงเป็นเชิงคุณภาพ (Qualitative) แต่อาจ เขียนเป็นเชิงปริมาณได้ ดังนี้

การใช้ภาษา ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดไม่เกิน 50% แต่ยังสื่อความหมายได้
 ระดับ 2 ภาษาถูกต้อง 50%-70% และสื่อความหมายได้
 ระดับ 3 ภาษาถูกต้อง 70%-90% เชื่อมโยงภาษาได้ดี
 ระดับ 4 ภาษาถูกต้อง 90%-100% เป็นภาษาที่สละสลวย
 งดงาม

การเขียนรายละเอียดการให้ระดับคะแนนแต่ละแบบมีทั้งจุดเด่นและจุดอ่อน สำหรับเชิงคุณภาพมีจุดเด่น คือ ตัวแปรบางตัวไม่สามารถบรรยายเป็นเชิงปริมาณได้ เช่น ตัว แปรที่เป็นคุณศัพท์ ได้แก่ สวยงาม ดี สนุกสนาน เป็นต้น จุดอ่อน คือ ในการแปรผลเชิงคุณภาพ เช่น มาก น้อย เล็กน้อย นิดหน่อย ไม่มาก เหล่านี้ ผู้ประเมินจะเกินอัตราแสดง คุณภาพออกมา ไม่เท่ากัน สำหรับจุดเด่นของเชิงปริมาณเราสามารถนับเป็นแห่ง (Point) สักส่วน เศษส่วน

ร้อยละได้ แต่ก็ถูกโต้แย้งว่ามีจุดอ่อนคือ แต่ละแห่งมีน้ำหนักที่ผิดแตกต่างกัน ย่อมมี ข้อแตกต่างในเรื่องน้ำหนักหรือความสำคัญ เป็นต้น ในการเขียนรายละเอียดจึงต้องพิจารณาตามความเหมาะสม พยายามให้เป็นปรนัย (Objective) มากที่สุด

3. กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากันทุกตัว แล้วระบุว่าตัวแปรหายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็ลดหลั่นลงตามลำดับ

กรมวิชาการ (2545 : 75 อ้างอิงใน ละออง มุ่งแซกกลาง. 2547 : 56-61) ได้ระบุเกณฑ์การให้ตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความ ดังนี้

1. องค์ประกอบ

คะแนน 0 ไม่มีเนื้อเรื่อง

คะแนน 1 มีเนื้อเรื่อง แต่ขาดองค์ประกอบอื่น

คะแนน 2 มีองค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่องและสรุป

2. เนื้อหา

คะแนน 0 เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง

คะแนน 1 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง

คะแนน 2 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องมีข้อมูลสนับสนุน

คะแนน 3 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีประเด็นน่าสนใจมี

ข้อมูลสนับสนุน

คะแนน 4 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีประเด็นน่าสนใจมีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน

3. ความคิดสร้างสรรค์

คะแนน 0 ไม่มีความคิดสร้างสรรค์

คะแนน 1 มีแนวคิดที่แปลกใหม่

คะแนน 2 มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

คะแนน 3 การนำเสนอที่น่าสนใจ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และเป็น

ประโยชน์ต่อสังคม

คะแนน 4 การนำเสนอที่น่าสนใจ สอดแทรกคติ ข้อคิด หรือ

ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. การใช้ภาษา

คะแนน 0 ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง

คะแนน 1 ใช้ภาษาถูกต้อง

คะแนน 2 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน

คะแนน 3 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจนการลำดับ

ความไม่วกวน

คะแนน 4 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหาร หรือคำ

ประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

5. อักษรวิธี

คะแนน 0 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน

ผิดเกิน 13 แห่ง

คะแนน 1 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน

ผิดเกิน 10-12 แห่ง

คะแนน 2 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน

ผิดเกิน 7-8 แห่ง

คะแนน 3 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน

ผิดเกิน 4-6 แห่ง

คะแนน 4 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน

ผิดเกิน 1-3 แห่ง

6. ความสะอาด

คะแนน 0 ตัวอักษรอ่านยาก หรือสกปรก

คะแนน 1 ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด ขาดความเป็นระเบียบ

คะแนน 2 ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ

การแปลความหมายของคะแนนรวม เป็นดังนี้

คะแนน 16-20 หมายถึง ดี

คะแนน 8-15 หมายถึง พอใช้

คะแนน 1-7 หมายถึง ปรับปรุง

จากข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความที่กล่าวมา สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ

เกณฑ์การตรวจหรือตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. การวางโครงเรื่อง		
1.1 การเขียนคำนำ	2	
1.2 การเขียนสรุป	2	
1.3 การวางรูปแบบเรียงความ	1	
2. การเสนอรายละเอียด		
2.1 ความรู้ในเนื้อหา	3	
2.2 แนวความคิด	3	
2.3 การลำดับเรื่อง	2	
2.4 การมีเอกภาพของเรื่อง	2	
3. การใช้ภาษา		
3.1 การใช้ภาษา	2	
3.2 ตัวสะกด การันต์ เครื่องหมายวรรคตอน	2	
3.3 ความสะอาดเรียบร้อย	1	
รวม	20	

รายละเอียดในการพิจารณาเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ในการให้คะแนนการเขียนเรียงความ

1. การวางโครงเรื่อง

1.1 การเขียนคำนำ หมายถึง การเขียนย่อหน้าแรก ซึ่งจะทำให้เรื่องที่กำหนดให้สั้น น่าอ่าน น่าติดตาม อาจจะมีคำขวัญ สุภาษิต หรือการอธิบายชื่อเรื่อง การให้ความสำคัญการตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

1.1.1 เขียนย่อหน้า ชวนติดตาม มีคำขวัญ สุภาษิต คำคม ฯลฯ ให้ 2 คะแนน

1.1.2 อธิบายชื่อเรื่อง ให้ความสำคัญ แต่ไม่มีคำขวัญ สุภาษิต ให้ 1 คะแนน

1.1.3 ไม่มีคำนำ ให้ 0 คะแนน

1.2 การเขียนสรุป หมายถึง การเขียนย่อหน้าสุดท้าย ซึ่งให้ข้อคิด คติสอนใจ หรือชักชวนแนะนำ สั่งสอน อาจจะมีคำขวัญ คำคม สุภาษิต ฯลฯ การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

1.2.1 มีคติสอนใจ เน้นความสำคัญ ชักชวนแนะนำ สั่งสอน ให้ 2 คะแนน

1.2.2 ไม่มีคำขวัญ คติสอนใจ ให้ 1 คะแนน

1.2.3 ไม่มีการสรุป ให้ 0 คะแนน

1.3 การวางรูปแบบเรียงความ หมายถึง งานเขียนที่มีส่วนประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปการตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

1.3.1 มีครบทั้ง 4 ส่วน ให้ 1 คะแนน

1.3.2 ถ้ามีไม่ครบ ให้ 0 คะแนน

2. การเสนอรายละเอียดและแนวความคิด

2.1 ความรู้ในเนื้อหา หมายถึง การเขียนเนื้อหาที่มีขอบข่ายที่ครอบคลุม ชัดเจน และตรงกับชื่อเรื่องที่กำหนดให้ โดยมีหัวข้อสำคัญ เช่น ทำไม อย่างไร แนวปฏิบัติ อธิบาย ประโยชน์และโทษ ยกตัวอย่างประกอบ เป็นต้น การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 3 คะแนน

2.1.1 เขียนครอบคลุมเนื้อหาชัดเจนและตรงกับชื่อเรื่อง อย่างน้อย 3 หัวข้อ ให้ 3 คะแนน

2.1.2 มี 2 หัวข้อสำคัญ ให้ 2 คะแนน

2.1.3 มี 1 หัวข้อสำคัญ ให้ 1 คะแนน

2.1.4 ไม่มีหัวข้อสำคัญ ให้ 0 คะแนน

2.2 แนวความคิด หมายถึง การเขียนเพื่อแสดงความเข้าใจในเนื้อหา ให้ข้อเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น คิดหาเหตุผล คิดแก้ปัญหา หรือให้ข้อคิดต่าง ๆ การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 3 คะแนน

2.2.1 เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างน้อย 3 ประเด็น ให้ 3 คะแนน

2.2.2 เขียนแสดงความคิดเห็น 2 ประเด็น ให้ 2 คะแนน

2.2.3 เขียนแสดงความคิดเห็น 1 ประเด็น ให้ 1 คะแนน

2.2.4 ไม่เขียนประเด็นใดเลย ให้ 0 คะแนน

2.3 การลำดับเรื่อง หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาอย่างต่อเนื่องไม่สับสนวุ่น การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

2.3.1 ลำดับเรื่องถูกต้องทุกประการ ให้ 2 คะแนน

2.3.2 ลำดับเรื่องสับสนในบางตอน ให้ 1 คะแนน

2.3.3 ลำดับเรื่องสับสนมาก ให้ 0 คะแนน

2.4 ความเป็นเอกภาพของเรื่อง หมายถึง การเขียนเป็นเรื่องราวเดียวกัน ไม่เขียนออกนอกเรื่องไปจากขอบเขตของเรื่องที่กำหนด การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

2.4.1 เนื้อหาทั้งหมดอยู่ในขอบเขตของเรื่องและหัวข้อที่กำหนด ให้

2 คะแนน

2.4.2 เนื้อหาบางส่วนอยู่นอกขอบเขตของเรื่องและหัวข้อที่กำหนด ให้

1 คะแนน

2.4.3 เนื้อหาทั้งหมดอยู่นอกขอบเขตของเรื่อง และไม่เป็นเรื่องราวเดียวกัน

ให้ 0 คะแนน

3. การใช้ภาษา

3.1 การใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการของการเขียนภาษาไทย โดยคำนึงถึงการใช้อ้อยคำ ประโยค การให้ความหมายของคำ ประโยค ได้ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

3.1.1 ใช้ถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้องเกิน 80% ของข้อความทั้งหมด ให้ 2

คะแนน

3.1.2 ใช้ถ้อยคำสำนวนได้ช่วง 50-70% ให้ 1 คะแนน

3.1.3 ใช้ถ้อยคำสำนวนผิดมากกว่า 50% ให้ 0 คะแนน

3.2 ตัวสะกด การันต์ เครื่องหมายวรรคตอน หมายถึง การเขียนตัวสะกด การันต์ได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

3.2.1 เขียนตัวสะกด การันต์ เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง 80% ให้ 2

คะแนน

3.2.2 เขียนตัวสะกด การันต์ เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง 70% ให้ 1

คะแนน

3.2.3 เขียนผิดมากกว่า 50% ให้ 0 คะแนน

3.3 ความสะอาดเรียบร้อย หมายถึง ความสะอาดเรียบร้อยของงานเขียน ซึ่งคำนึงถึงการเขียนตัวหนังสือไม่ชัดเจน อ่านยาก เขียนสกปรก การเว้นระยะช่องไฟ การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

3.3.1 สะอาดเรียบร้อยเกิน 80% ให้ 1 คะแนน

3.3.2 สะอาดเรียบร้อยไม่ถึง 50% ให้ 0 คะแนน

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546 : 223 – 240) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ดังนี้

การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินผลที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และสภาพของผู้เรียนมากที่สุด โดยพิจารณาจาก การกระทำ การลงมือปฏิบัติจริง การผลิตผลงานจากกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นเครื่องมือที่นำมาวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องแสดงข้อมูลให้เห็นว่าผู้เรียนทำอะไร ได้บ้าง ต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง มีวิธีการทำอย่างไรและรู้สึกอย่างไรในการปฏิบัตินั้น เครื่องมือจึงควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับความรู้ ความสามารถที่สูงกว่าความรู้ความจำ
2. เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดกระบวนการทำงาน (Process) ความสามารถในการลงมือปฏิบัติ (Performance) และคุณภาพของผลงาน (Product)
3. เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดลักษณะของภาระงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน และต้องมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
4. เป็นเครื่องมือที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการและความพึงพอใจ
5. เป็นเครื่องมือที่เน้นความเที่ยงตรง (Validity) ในการประเมินมากกว่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของการประเมิน
6. เป็นเครื่องมือที่ผสมผสานกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลเข้าด้วยกัน และสามารถสังเกตผลการเรียนแต่ละขั้นตอนได้ชัดเจน
7. เป็นเครื่องมือที่ครอบคลุมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่ก่อนแล้ว
8. เป็นเครื่องมือที่ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงสภาพการเรียนรู้ การปฏิบัติตามขั้นตอนของเครื่องมือหรือภาระงานไปสู่สภาพชีวิตจริง

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) เป็นแนวทางการให้คะแนนที่บรรยายถึงระดับความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียน รวมถึงคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนต้องกระทำได้ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทราบว่า ผู้เรียนรู้อะไร และสามารถทำอะไร ได้มากน้อยเพียงใด การกำหนดเกณฑ์การประเมินจึงต้องประกอบด้วย

1. ประเด็นที่ต้องการประเมิน (Criteria)
2. ระดับความสามารถที่ต้องการประเมิน (Performance Level)
3. การบรรยายคุณภาพของความสามารถในแต่ละระดับ (Quality

Description)

วิธีเขียนเกณฑ์การประเมิน

1. เนื้อหาสาระการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนนั้น ๆ
2. ประเด็นที่นำมาประเมิน
3. จัดทำรอบการประเมินที่ครอบคลุมประเด็นที่จะประเมิน
4. อธิบายการแสดงออกถึงระดับความสามารถตามประเด็นที่กำหนด
5. ตรวจสอบความชัดเจน โดยผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้
7. วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของระดับคะแนน หรือ Rubric
8. ทบทวน ปรับปรุง ระดับคะแนน ระดับคุณภาพหรือระดับ

ความสามารถที่กำหนดไว้ เพื่อค้นหาจุดเด่นแลความก้าวหน้าของผู้เรียนให้ใกล้เคียงความเป็นจริง

วิธีกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดเกณฑ์การประเมินโดยทั่วไปนิยมใช้กันอยู่ 2 แบบ คือ

1. การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic Score) เป็นการให้คะแนนโดยภาพรวมว่า มีคุณภาพสอดคล้องกับเกณฑ์ในระดับใดบ้างและมีคะแนนเดียวสำหรับงานนั้น ซึ่งจะมีคำอธิบายคุณภาพของงานประกอบการให้คะแนนและตัดสินระดับคะแนนต่าง ๆ ได้ด้วย

วิธีที่ 1 กำหนดตามระดับความผิดพลาด โดยพิจารณาจากความบกพร่องของคำตอบว่ามีมากน้อยเพียงใด แล้วหักจากคะแนนสูงสุดที่ระดับ

คะแนน/ระดับคะแนน

4 หมายถึง คำตอบถูก แสดงเหตุผลถูกต้อง แนวคิดชัดเจน

3 หมายถึง คำตอบถูก เหตุผลถูกต้อง อาจมีข้อผิดพลาดเล็กน้อย

2 หมายถึง เหตุผลหรือการคำนวณผิดพลาด แต่มีแนวทางที่จะนำไปสู่ คำตอบ

1 หมายถึง แสดงวิธีคิดเล็กน้อย แต่ไม่ได้คำตอบ

0 หมายถึง ไม่ตอบ หรือไม่ตอบเลย

วิธีที่ 2 กำหนดระดับของการยอมรับและคำอธิบาย

คะแนน/ระดับคะแนน

4 หลักฐานผลงานแสดงถึง

1. มีจุดเน้นในการเขียนอย่างชัดเจน
2. การจัดระบบและการวางแผนในการเขียนถูกต้องตาม

รูปแบบ

3. การใช้ไวยากรณ์และการสะกดคำมีความถูกต้องสมบูรณ์
4. จำนวนภาษาและคำที่ใช้เหมาะสมตลอดเรื่อง
5. มีความรวดเร็วในการเขียนและไม่มีข้อผิดพลาดเลย

3 หลักฐานผลงานแสดงถึง

1. มีจุดเน้นในการเขียนอย่างชัดเจน
2. การจัดระบบและการวางแผนในการเขียนถูกต้องตาม

รูปแบบ

3. การใช้ไวยากรณ์และการสะกดคำมีความถูกต้องสมบูรณ์
4. จำนวนภาษาและคำที่ใช้มีบางแห่ง (1 – 2 แห่ง) ไม่

เหมาะสม

5. การเขียนค่อนข้างใช้เวลาและมีข้อผิดพลาดบ้างเล็กน้อย

2 หลักฐานผลงานแสดงถึง

1. มีจุดเน้นในการเขียนอย่างชัดเจน
2. การจัดระบบและการวางแผนในการเขียนถูกต้องตาม

รูปแบบ

3. การใช้ไวยากรณ์และการสะกดคำมีข้อบกพร่องบ้างเล็กน้อย
4. จำนวนภาษาและคำที่ใช้มีหลายแห่งไม่เหมาะสม
5. การเขียนค่อนข้างใช้เวลาและมีข้อผิดพลาดมาก

1 หลักฐานผลงานแสดงถึง

เล็กน้อย

1. มีจุดเน้นในการเขียนอย่างชัดเจน
2. การจัดระบบและการวางแผนในการเขียนมีข้อบกพร่อง
3. การใช้ไวยากรณ์และการสะกดคำมีข้อบกพร่องมาก
4. จำนวนภาษาและคำที่ใช้มีหลายแห่งไม่เหมาะสม
5. การเขียนค่อนข้างใช้เวลาและมีข้อผิดพลาดมาก

0 หลักฐานผลงานไม่สมบูรณ์ ไม่สนองตอบจุดมุ่งหมาย

วิธีที่ 3 แยกประเด็นพิจารณาออกเป็นประเด็นย่อย และทำเป็นตาราง
พิจารณาความถูกต้องของแต่ละประเด็น ดังนี้

แนวคิด/เนื้อหา

4 แนวคิด/เนื้อหาชัดเจน จุดเน้นเด่นชัด และมีรายละเอียดปลีกย่อย
สนับสนุนอย่างเหมาะสม

3 แนวคิดชัดเจน มีจุดเน้น และมีรายละเอียดปลีกย่อยสนับสนุน

2 มีจุดเน้นแต่ขยายจุดเน้นด้วยข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกัน

1 จุดเน้นไม่ชัดเจน และไม่มีรายละเอียดที่จะสนับสนุน

0 อ่านไม่รู้เรื่อง

การนำเสนอแนวคิด

4 การนำเสนอเข้าใจให้ติดตาม มีตอนนำ ตอนขยายและตอนสรุป
ที่สมเหตุสมผล

3 การนำเสนอไม่น่าสนใจนัก แต่มีตอนนำ ตอนขยาย และตอน
สรุป

2 การนำเสนอค่อนข้างวกวน อ่านยากแต่เขียนจบ

1 การนำเสนอวกวนและเขียนไม่จบ

0 อ่านไม่รู้เรื่อง

จำนวนที่ใช้ (การเลือกใช้คำ/ภาษา)

4 ใช้จำนวนภาษาและใช้คำเหมาะสมตลอดเรื่อง

3 ใช้จำนวนภาษาและ/หรือ เลือกใช้คำไม่เหมาะสม 1 - 2 แห่ง

2 ใช้จำนวนภาษาและ/หรือ เลือกใช้คำผิด 3 - 4 แห่ง

1 ใช้จำนวนภาษาและ/หรือ เลือกใช้คำผิดมากกว่า 4 แห่ง

0 เขียนไม่ได้ความเลย

การเขียนตัวสะกดการันต์และความเรียบร้อย

4 เขียนสะกดการันต์ถูกต้องทั้งหมด ผลงานสะอาดเรียบร้อย

3 เขียนสะกดการันต์ผิด 1 – 4 แห่ง

2 เขียนสะกดการันต์ผิดมากกว่า 4 แห่ง ผลงานไม่เรียบร้อย

1 การเขียนวรรคตอนอ่านไม่รู้เรื่อง ผลงานไม่เรียบร้อยและไม่

สำเร็จ

0 ไม่ปฏิบัติหรือไม่ส่งงาน

จันทร์เพ็ญ แวนเคีอรอง (2548 : 44) ได้เสนอแนะรายการตรวจสอบการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

1. เขียนตรงประเด็นหรือไม่
2. เนื้อหาสื่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่านหรือไม่
3. เน้นสาระสำคัญหรือไม่
4. อ้างเหตุผลหรือแนวคิดแปลกใหม่หรือไม่
5. ใช้ภาษาเหมาะสมและมีชีวิตหรือไม่
6. ข้อความแต่ละย่อหน้ามีเอกนัยกลมกลืนสัมพันธ์กันหรือไม่
7. มีการใช้ข้อความเกี่ยวโยงผูกเรื่องสานต่อข้อความดีหรือไม่
8. บทนำดึงดูดความสนใจน่าติดตามอ่านเนื้อหาภายในหรือไม่
9. บทสรุปให้ข้อคิด ภาพพจน์ตรงประเด็นกับชื่อเรื่องหรือไม่
10. กลไกเขียนถูกต้องหรือไม่

แนวคิดการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเรียงความตามที่กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปแนวคิดในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ความสามารถในการวางโครงเรื่อง ประกอบด้วย
  - 1.1 การเขียนคำนำ
  - 1.2 การวางรูปแบบ
  - 1.3 การเขียนสรุป
2. ความสามารถในการเขียนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย
  - 2.1 ความรู้ในเนื้อเรื่อง
  - 2.2 แนวคิดที่แปลกใหม่

- 2.3 การลำดับเนื้อเรื่อง
- 2.4 ความเป็นเอกภาพ ความสัมพันธ์
- 3. ความสามารถในการใช้ภาษา ประกอบด้วย
  - 3.1 การใช้ภาษา
  - 3.2 ตัวสะกดการันต์ เครื่องหมายวรรคตอน
  - 3.3 ความสะอาดเรียบร้อย

7. แบบฝึกทักษะ

การเขียนภาษาไทยมีหลายรูปแบบ ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทักษะเป็นสำคัญ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องอาศัยการฝึกอย่างถูกวิธี จึงจะทำให้เกิดความชำนาญ แบบฝึกทักษะเป็นสื่อหรือเครื่องมือประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยได้

7.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ ดังนี้

จุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาค (2537 : 25) กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึงแบบฝึกที่สร้างขึ้นด้วยลักษณะหรือรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเสริมทักษะต่าง ๆ ให้เกิดแก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนหรือหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 147) แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่ง ที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

ชนัญญา แสงภักดี (2540 : 20) กล่าวว่า แบบฝึกหมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝนเสริมสร้างและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนจนมีประสบการณ์ และสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ได้ถูกต้อง ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของนักเรียนได้อีกด้วย

สกุณา เลิกนอก (2545 : 22) กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนแล้วไปใช้ เพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 641) ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หมายถึง แบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้น เพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

จากการศึกษาความหมายของแบบฝึก สรุปได้ว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการสอนสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น มีลักษณะหรือรูปแบบที่หลากหลาย อาจเป็นแบบฝึกหัดสำเร็จรูปทำียบทเรียน หรือแบบฝึกทักษะที่ครูสร้างขึ้นก็ได้

7.2 ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528 : 230) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา และสามารถนำมาใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ว่าแรงจูงใจมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะด้านการสอนภาษาไทย ครูสอนภาษาไทยควรพยายามสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้า เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจฝึกฝนทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย การเรียนรู้เกิดจากเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งถ้ามีการฝึกบ่อย ๆ การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าก็จะมีมากขึ้น

พรรณี ช.เจนจิต (2528 : 167-168) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่ทำให้เกิดความรู้ไว้ว่า ใช้หลักความใกล้ชิด การใช้สิ่งเร้า และการตอบสนองที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจ หลักการฝึกหัด การให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และใช้กฎแห่งผล คือการให้นักเรียนได้ทำงานของตน เช่น การเฉลยคำตอบ หรือทราบผลการทำงานอย่างรวดเร็ว และการจูงใจนักเรียน เช่นการใช้แบบฝึกหัดจากง่ายไปหายาก เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน

นิจ จันทรมล. (2535 : 3-4) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ชุดฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะลดลง ถ้าไม่ได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอ ดังนั้น หากได้มีการฝึกเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านนี้แล้วน่าจะเป็นการช่วยให้เด็กคงไว้ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดี แบบฝึก มีส่วนช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กได้มีการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้แบบฝึกจะช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษา ช่วยสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย เนื่องจากว่าแบบฝึกจะเน้นการฝึกทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้เด็กสนใจ และเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้ฝึกฝนและได้แสดงออกทางจินตนาการทางความคิดได้อย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักสังเกต มองสิ่ง

ต่าง ๆ ด้วยใจที่เปิดกว้าง รู้จักคิดและได้เขียนออกมาในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเขียนได้ง่าย

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกกว่า วิธีสอนที่สนุกวิธีหนึ่งคือ การให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น คือแบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

อดุลย์ ภูปลื้ม (2539 : 24-25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้งจดจำเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 145-146) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทักษะ ไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียน ได้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเอง
4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนได้
5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. กำเนิดถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเกิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ
8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษากงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

อรพิมพ์ เกรือเนียม (2544 : 25-26) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

แบบฝึก เป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน และการฝึกแต่ละทักษะนั้นควรจะมีหลาย ๆ แบบ เพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่เบื่อ แบบฝึกนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนทักษะทางภาษาของนักเรียนแล้วยังมีประโยชน์สำหรับครูในการสอน ทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้น ๆ ของเด็ก และเห็นข้อบกพร่องในการเรียน ซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุง ได้ทันท่วงที ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน เนื่องจากแบบฝึกมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น
4. ช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน โดยกระทำดังนี้
  - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
  - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
  - 4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองต่อไป
7. ก่อนให้เด็กจะทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก ได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันท่วงที
8. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกจากที่อยู่ในหนังสือแบบเรียนจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

สฤณา เลิกนอก (2545 : 23 - 24) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

แบบฝึก มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและครู คือ ทำให้ ผู้เรียน ได้มีการฝึกฝนหลังจาก การเรียน ช่วยให้ครูรู้ปัญหาการเรียนของนักเรียน แล้วนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วย แก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาและความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผล ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย เพราะแบบฝึกมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน
  2. ใช้เป็นเครื่องมือวัดความก้าวหน้าและประเมินตนเองของนักเรียนได้
- หลังจากที่เรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง การทำแบบฝึกหัดทำให้ครูทราบความเข้าใจของ นักเรียนในบทเรียนนั้น ๆ เพราะมองเห็นจุดเด่น จุดบกพร่องของนักเรียนได้อย่างชัดเจน
3. ประโยชน์ในแง่ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนแต่ละคนมี ความสามารถทางภาษาต่างกัน การให้แบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะทำให้ นักเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น
  4. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทเรียน
  5. มีคำถามหลายรูปแบบที่นักเรียนจะต้องใช้ความคิดในการตอบ หาก นักเรียนได้ทำแบบฝึกบ่อย ๆ จะช่วยฝึกฝนสติปัญญาให้ทวีปให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ยิ่งขึ้น
  6. ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ รู้จักเหตุและผล รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะ หน้า ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีทักษะและประสบการณ์เพียงพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
  7. ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เพราะนักเรียนทราบ ความก้าวหน้าของตนเอง ได้ค้นคว้า แก้ไข ปรับปรุงงานของตนเองอยู่เสมอ
  8. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานตามลำพัง รับผิดชอบงานที่ได้รับ

มอบหมาย

ทัษรัตน์ ทาเพชร (2546 : 26-27) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบเสริมทักษะ ดังนี้

1. เป็นส่วนช่วยเพิ่มเติมและเสริมหนังสือเรียน
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริม และเอา ใจใส่ของครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน

5. การให้นักเรียนทำแบบฝึก ช่วยให้ผู้มองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่

6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะเตรียมการสร้างแบบฝึก นักเรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น

นางเยาว์ ศรีประคู่ (2546 : 46) กล่าวว่า แบบฝึกช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา การใช้ภาษาของนักเรียน สามารถนำมาฝึกซ้ำ ทบทวนบทเรียน และผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย นักเรียนรู้คำศัพท์และความหมายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นำแบบฝึกไปแก้ปัญหาคำอ่าน การเขียน เป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี แบบฝึกถือว่าเป็นอุปกรณ์การเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และประเมินผลนักเรียนก่อนแลหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน ช่วยลดภาระของครูได้มาก ตลอดจนช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น และการให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะจะช่วยชี้จุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน เพื่อที่ครูจะได้แก้ไขปรับปรุงเฉพาะจุดอย่างทันที่

จากความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ มีความสำคัญและมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและต่อครูผู้สอน ช่วยสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและมีพัฒนาการดีขึ้น ช่วยให้ครูรู้ข้อบกพร่องและปัญหาของนักเรียนเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไปและยังช่วยลดภาระของครูได้อีกด้วย การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยสิ่งเร้าเป็นแรงจูงใจ แบบฝึกทักษะเป็นสิ่งเร้าและเป็นสื่ออีกอย่างหนึ่งในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้พัฒนาทักษะการเขียนได้ดี การนำเอาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการฝึกการเขียน จะสามารถเร้าและช่วยให้เกิดความคิดจินตนาการ และถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

อนงค์สิริ วิชาติย์ (2536 : 27) ได้กล่าวว่าลักษณะแบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องดึงดูดความ

สนใจ และสมาธิของเด็ก เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะเฉพาะอย่าง แบบฝึกจะต้องเหมาะสมกับวัย วัฒนธรรม ประเพณี ครูจะต้องศึกษาแบบฝึกก่อน เพื่อจะได้ทำแบบฝึกให้เหมาะสมกับที่จะนำไปใช้กับเด็ก เด็กนำแบบฝึกไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ เด็กสามารถคิดได้เร็วและสนุกสนาน ปลุกใจ เร้าใจถึงความสนใจของเด็ก แบบฝึกที่ดีต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถ เด็กสามารถนำแบบฝึกไปใช้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลต่อเด็กให้มากที่สุด

อรพิมพ์ เกรือเนียม (2544 : 24-25) กล่าวว่า แบบฝึกที่นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนมีลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. สำนวนภาษาง่าย
3. ให้ความหมายต่อชีวิต
4. คิดได้เร็วและสนุก
5. ปลุกเร้าความสนใจ
6. เหมาะกับวัยและความสามารถ
7. อาจศึกษาด้วยตนเองได้

ศกุนา เลิกนอก (2545 : 24-25) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรมีคำชี้แจงหรือตัวอย่างที่ใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ นักเรียนสามารถทำตามได้ ประโยคและคำศัพท์ควรใกล้เคียงกับที่ใช้ในชีวิตประจำวันและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
2. เนื้อหาควรเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้แล้วกับสิ่งที่ต้องการให้เรียนรู้ใหม่ และควรมีโครงสร้างหรือรูปแบบหลาย ๆ ลักษณะในเรื่องเดียวกัน ควรใช้คำถามในเนื้อหาที่กำลังเรียนอยู่หรือที่เรียนมาแล้ว หรือที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ตั้งจุดมุ่งหมายในเรื่องที่จะฝึกให้ชัดเจนแต่ฝึกเป็นเรื่อง ๆ ไป จัดเนื้อหาที่จะฝึกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและมีจำนวนพอเหมาะที่จะทำให้การฝึกนั้นเกิดทักษะตามที่ต้องการ
4. แบบฝึกควรสอดคล้องกับจิตวิทยา พัฒนาการและลำดับขั้นการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาแบบฝึกควรมีรูปภาพ สีสวย ชูใจ กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ
5. สิ่งที่จะฝึกแต่ละครั้งควรเป็นบทฝึกสั้น ๆ ใช้เวลาน้อย เพราะความสนใจของนักเรียนระดับประถมศึกษาามีเพียง 15-20 นาที และแบบฝึกควรมีความยากง่ายพอเหมาะ

6. แบบฝึกที่ดีควรแนะวิธีสอนของครูและมีวิธีที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกความจำ วิเคราะห์ สังเคราะห์ การนำไปใช้ ฝึกความคิด สร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง

ทัชรัตน์ ทาเพชร (2546 : 25) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม
5. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ
6. ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้
7. มีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
8. ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้ผู้ทำศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลาย

รูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำด้วย

9. ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก
10. ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา

จากหลักการข้างต้น สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรมีคำชี้แจงที่ชัดเจน มีรูปภาพประกอบ สีสวย ชูใจ เชื่อมโยงจากสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปสู่เรื่องใหม่ แต่ละบทแต่ละเรื่องสั้น ๆ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความหลากหลาย นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7.4 หลักการและวิธีสร้างแบบฝึกทักษะ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

สกุณา เลิกนอก (2545 : 25-26) ได้สรุปหลักในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. คำนึงถึงหลักจิตวิทยา
2. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ รูปแบบ หลาย ๆ กิจกรรม
3. เนื้อหาที่นำมาใช้ในแบบฝึกต้องไม่ยากเกินความสามารถของเด็ก
4. แบบฝึกควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้สติปัญญา ความคิดเห็นในการ

ตอบคำถามมากกว่าเน้นความรู้ ความจำ

5. แบบฝึกที่สร้างขึ้นควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

6. แบบฝึกต้องมีความเชื่อมั่น มีความเที่ยงตรง สามารถใช้ฝึกและวัดผลตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

7. แบบฝึกต้องมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ท้ายรัตน ทาเพชร (2546 : 2546) ได้กล่าวถึงหลักในการทำแบบฝึกว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

1. แบบฝึกต้องมีเอกภาพและสมบูรณ์ในตัว
2. เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและสังคม
3. ครอบคลุมเนื้อหาหลายวิชา โดยบูรณาการให้เข้ากับการอ่าน
4. ใช้แนวคิดใหม่ในการจัดกิจกรรม
5. สนองความสนใจใคร่รู้และความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่
6. คำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน
7. เน้นการแก้ปัญหา
8. ครูและนักเรียนได้มีโอกาสวางแผนร่วมมือกัน
9. แบบฝึกควรเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีความแปลกใหม่ สามารถปรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของเด็กได้

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : 9) การนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสร้างแบบฝึกจะทำให้ได้แบบฝึกที่มีความสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ เหมาะสมกับนักเรียนการสร้างแบบฝึกที่ดีจึงต้องอาศัยหลักจิตวิทยา ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับการฝึกหัด ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของวัตสัน (Watson) นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่ได้รับการฝึกหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้ามที่ไม่ได้รับการฝึกทอดทิ้งไปนานย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากหรือง่ายเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดยจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการให้แบบฝึกสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียน ไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูด ใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนได้เรียนและทำแบบฝึกที่ใกล้ตัว จากการศึกษาแนวคิดในการสร้างแบบฝึก สรุปได้ว่า แบบฝึกควรมีจุดประสงค์ กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีคำแนะนำในการทำกิจกรรม เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้สติปัญญาในทางสร้างสรรค์ คำนึงถึงหลักจิตวิทยา ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการฝึกให้นักเรียนนำความรู้ที่เรียนไปแล้วมาใช้ในหลายรูปแบบหลายกิจกรรม

นอกจากนี้แบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ควรจะมีภาพประกอบด้วย เพราะเด็กในวัยนี้ชอบภาพ

7.5 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้อธิบายถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึก ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 145-146) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้
5. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตรพิจารณาตามความเหมาะสม

6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อได้นำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว
  7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
  8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพแบบฝึก และคุณภาพของแบบทดสอบ
  9. ปรับปรุงแก้ไข
  10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
- ทฤษฎี ทาเพชร (2546 : 25-26) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกควรมีขั้นตอน ดังนี้
1. สำรวจปัญหาและความต้องการ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์
  2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้ชัดเจน เพื่อตอบคำถามว่า สร้างแบบฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร
  3. วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ว่าประกอบด้วยคำและความหมายอย่างไร คำใดที่มักจะมีปัญหาในการอ่านและเขียน รวบรวมคำเหล่านั้นไว้
  4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของนักเรียนในแต่ละชั้นว่า เด็กแต่ละวัยมีความสนใจเรื่องอะไร ซึ่งจะประกอบด้วย
    - 4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน
    - 4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ
    - 4.3 กฎแห่งผล คือ การที่ผู้เรียนได้ทราบผลของการทำงานของตน ด้วยการเฉลยคำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไข และเป็นการสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน
    - 4.4 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงลำดับจากง่ายและสั้นไปหายากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบ และมีหลายรูปแบบ เป็นต้น

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึก ว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมีลักษณะอย่างไร มีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงไร จะนำเสนอโดยใช้รูปภาพประกอบหรือไม่

6. ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

7. นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เพื่อรวบรวมข้อมูล นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้

8. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของแบบฝึกในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถึงเกณฑ์ที่คาดหวังได้

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ควรดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ (สุนันท์ สัจอ่อง. 2526 : 123)

ขั้นที่ 1 ทดลองแบบรายบุคคล (One to one testing) โดยการเลือกนักเรียนที่ค่อนข้างอ่อนมาเรียนแบบฝึกและมีครูหนึ่งอยู่ด้วย หากในตอนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือไม่สื่อความหมาย หรือทำแบบทดสอบไม่ได้ครูจะต้องซักถามเพื่อหาเหตุผล เพื่อนำไปปรับปรุงแบบฝึกต่อไป

ขั้นที่ 2 นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแล้วจากขั้นตอนแรกไปทดลองกลุ่มย่อย (Small Group Testing) โดยการเลือกนักเรียน 5-10 คน มาศึกษาแบบฝึก แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน นำข้อบกพร่องที่พบไปปรับปรุงไปปรับปรุงแบบฝึกอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 นำไปทดลองในกลุ่มใหญ่ (Field Testing) โดยทดลองกับนักเรียน 30 คน นำผลที่ได้ไปหาเกณฑ์ประสิทธิภาพ

8.1 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530 : 490 - 496) ได้กล่าวถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเป็นระดับที่ผู้สอนพอใจว่า หากแบบฝึกมีประสิทธิภาพถึง

ระดับนั้นแล้วแบบฝึกนั้นมีคุณค่า น่าพอใจ เราก็เรียกระดับประสิทธิภาพที่น่าพอใจนั้นว่า “เกณฑ์ประสิทธิภาพ”

80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแบบฝึกแล้วผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรือทำงานได้ผลเฉลี่ย 80 เปอร์เซ็นต์ และการสอบหลังการเรียน ได้ผลเฉลี่ย 80 เปอร์เซ็นต์ การที่จะกำหนดประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ให้มีคุณค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนพิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85, 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นเจตศึกษาอาจจะตั้งไว้ต่ำกว่านี้เช่น 80/80 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะการตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำใดมักจะ ได้ผลเท่านั้น เมื่อทดลองภาคสนามแล้วให้เทียบค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพผลลัพธ์ที่ทำได้จากการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ เพื่อจะดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือว่าแปรปรวน 2.5-5 เปอร์เซ็นต์ นั่นคือประสิทธิภาพของแบบฝึกไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ 5 เปอร์เซ็นต์ แต่โดยปกติจะกำหนดไว้ 2.5 เปอร์เซ็นต์ การยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น อาจกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. “สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป
2. “เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกเท่ากัน หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์
3. “ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 เปอร์เซ็นต์ ถือว่า ยังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

8.2 วิธีการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกโปรแกรมชุดการสอน จะใช้สูตร E_1/E_2 จะพิจารณาจาก ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม หรือประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) สำหรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักจะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 (เผชิญ กิจระการ. 2546 : 49)

โดยที่ 80 ตัวแรก (E_1) คือค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดของผู้เรียนที่ศึกษาจากแบบฝึก

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบระหว่างเรียน

โดยที่ 80 ตัวหลัง (E_2) คือค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบ
 หลังเรียน ของผู้เรียนที่ศึกษาจากแบบฝึก

$$E_2 = \frac{\sum y}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการเปลี่ยน
 พฤติกรรมของผู้เรียน

$\sum y$ แทน คะแนนที่ได้รับรวมของผู้เรียน จากแบบสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยในประเทศ

9.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ ดังต่อไปนี้

ชนิษฐา แสงภักดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการ
 เขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุ
 กูล” จังหวัดสระบุรี กลุ่มทดลอง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียน
 บ้านหมอ “พัฒนานุกูล” จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง
 การเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วและแผนการสอน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกพัฒนาการ
 เขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว มีประสิทธิภาพ 80.51/80.92 คะแนนสอบก่อนเรียนและหลัง
 เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารี บัวคุ้มภัย (2540 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อเสริมทักษะการใช้
 ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จำนวน 60 คน
 แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึก
 เสริมทักษะ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว และแผนการ
 สอน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.52/82.61 สูงกว่า
 เกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะมีผลคะแนนความสามารถการใช้
 ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้วสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้แบบฝึก แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้อมจิตร เพชรวิเศษ (2541 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกด
 คำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องมาจากฟากฟ้า โรงเรียนบ้านยางตลาดพินิจ
 ราษฎร์บำรุง กลุ่มโรงเรียนยางตลาด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางตลาด สำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่
 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียน แผนการสอน และแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกการเขียน
 สะกด คำยากที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.59/83.17 นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการสะกดคำ
 ยาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บังอร แก่นจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะ
 ประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องเที่ยวงานพนมรุ้ง ชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543
 โรงเรียนไตรภูมิวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน
 25 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ หนังสือ แผนการสอน แบบฝึกทักษะแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้
 และ แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือประกอบการเรียน
 ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องเที่ยวงานพนมรุ้ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มี
 ประสิทธิภาพ 87.55/82.40 และมีค่าประสิทธิผลเท่ากับ .5416

อรพิมพ์ เกรือเนียม (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนโคลง
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง
 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ จำนวน
 80 คน กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

แผนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบบฝึกทักษะการเขียน โคลง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน โคลง ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียน โคลงของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 90.68/86.45 สูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด 80/80 นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน โคลงสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้ แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน โคลงช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเขียน โคลงดีขึ้น

สกุณา เลิกนอก (2545 : 44) ได้ศึกษา ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนสะกดคำยาก โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก้งสนามนาง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำยากวิชาภาษาไทย แผนการสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนสะกดคำยากวิชาภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกด คำยากวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (80/80) คือได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.60/81.67 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำยากหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นฤดี ผิวงาม (2545 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรื่อง วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านคลองซ้อ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรื่อง แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน ครู ผู้เชี่ยวชาญ ต้องการให้มีการพัฒนาแบบฝึกที่มีรูปแบบหลากหลาย แบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ คือ 83.68/83.33 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคิดเห็นว่าแบบฝึกเสริมทักษะมีความน่าสนใจ และชอบการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก

นางเยาว์ ศรีประจักษ์ (2546 : 109) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วย

กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการเรียนรู้การเขียนภาพย่านี 11 แบบฝึกเสริมทักษะ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาพย่านี 11 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.19/83.63 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.82 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนภาพย่านี 11 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการสอน แบบฝึกทักษะการเขียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.64/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนที่เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะแล้วสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการสอนที่มีประโยชน์ในการที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะและความรู้ที่คงทนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน มีความสนใจไม่เบื่อหน่ายและมั่นใจในการเรียน จึงนับว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการสอนที่สนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

9.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยศึกษาล้นกว้างงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

พูลผล ชาญวิรัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย แผนการสอนที่ใช้กับแบบฝึก แผนการสอนตามคู่มือครู และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยมีความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุไร วุฒิสัทธี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกการเขียนสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถทางการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3 ด้าน คือ ด้านความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ การฝึกถามคำถาม การฝึกเดาเหตุ การฝึกเดาผล และการฝึกให้ข้อเสนอแนะและการปรับปรุง แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับ การฝึกโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะมีผลงานเขียนในด้านความคิดสร้างสรรค์ด้านวิธีการเขียน ด้านการใช้ภาษา และด้านกลไกการเขียนอยู่ในเกณฑ์ดี และนักเรียนมีความสามารถ ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชโลบล ทศวิไล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนอนุบาลตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ห้องละ 47 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแผนการสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001

สุนิรัตน์ แสงขาว (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกการเขียน แบบสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาสาร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาสาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการสอนการเขียนกลอนสุภาพ แบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์การเขียนกลอนสุภาพสูงกว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียน

แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่ากลอนสุภาพของนักเรียนที่เรียนโดย
ใช้แบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์เป็นกลอนสุภาพที่มีจำนวนคำครบ มีสัมผัสบังคับถูกต้อง
มีข้อบกพร่องเรื่องเสียงวรรณยุกต์เล็กน้อย มีเนื้อหาสาระน่าสนใจ ตรงตามภาพ และสอดคล้อง
กับกลอนสุภาพที่กำหนดให้ เนื้อเรื่องกลมกลืนสัมพันธ์กันดี ลำดับเรื่องได้ดี ใช้คำในการสื่อ
ความหมายได้เหมาะสม ชัดเจน และไพเราะ มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ เป็นประโยชน์น่าสนใจ
ประทับใจผู้อ่าน ความคิดสัมพันธ์กับภาพและกลอนสุภาพที่กำหนดให้

ประภา ตันตวิติ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการ เขียน
เชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกที่สร้างจากนิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2542 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน
เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกที่สร้างจากนิทานพื้นบ้าน แผนการสอน แบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเขียน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์และเจต
คติในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่ม
ควบคุม

นิตยาวดี คงไพฑูรย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบฝึกการเขียนเพื่อ
ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่ม โรงเรียนเขาพนม จังหวัด
กระบี่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 กลุ่ม
โรงเรียนเขาพนม จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเพื่อส่งเสริม ความคิด
สร้างสรรค์ แผนการสอน และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ผลการศึกษาพบว่า
แบบฝึกการเขียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีคิดสร้างสรรค์หลัง
การใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียน
โดยการใช้แบบฝึกการเขียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาหลัง
การใช้แบบฝึกสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนิสา แสนปัญญา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ
เขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ
โดยใช้รูปแบบการสอนชุดฝึกการเขียนเรียงความกับวิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่าง เป็น
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนบ้าน โศกรัง โนนสว่าง
และโรงเรียนบ้านโพธิ์ศรีสำราญ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โนนสะอาด จังหวัด

อุดรธานี นักเรียนกลุ่มทดลอง 23 คน และกลุ่มควบคุม 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอน ชุดฝึกการเขียนเรียงความ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการสอนชุดฝึกการเขียนเรียงความมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิริพร กอบแก้ว (2543 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนบ้านปากคลอง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพิชัย จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบฝึกการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.22/83.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้และผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิภาวดี วิภาวิน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อประสม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดชะจาว สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อประสม แบบทดสอบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้สื่อประสม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อประสม มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้สื่อประสม พบว่า นักเรียนร้อยละ 96.35 มีความคิดเห็นที่ดี โดยนักเรียนมีความรู้สึกชอบและต้องการให้นำกลับมาใช้เป็นการสอนอีก นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนการสอน นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้ต่อไปมากขึ้น และนักเรียนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น

ณภัทร สระประเทศ (2544 : 71) ได้สร้างชุดการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนการสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 90.45/93.82 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขวัญฤทัย แสนพันธ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้แบบฝึกสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสงขลา แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 12 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการสอนแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้แบบฝึกสร้างสรรค์ แผนการสอนแบบปกติ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนกลอนสุภาพ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้แบบฝึกสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้ แบบฝึกสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนกลอนสุภาพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้วสรุปได้ว่าการพัฒนา การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียน ได้ฝึกได้ปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาและช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดี อันส่งผลต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของผู้เรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

9.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่า การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่า การอ่าน การเขียน การสะกดคำ ที่มีผลต่อการเขียนเรื่องและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

ปาล์มเมอร์ (Palmer. 1997 : 628-MAI) ได้ศึกษาการสืบค้นเสียงอันเป็นการเล่านิทานในด้านการศึกษา โดยสำรวจความต้องการการเล่านิทานเพื่อใช้ในชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อันเป็นการเชื่อมโยงเข้ากับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การศึกษากระทำ เป็น ขั้นตอน เพื่อเสริมการขยายการเขียนให้แก่โปรแกรมของสโมสร การเล่านิทานที่มีอยู่แล้วหลายสโมสร ได้นำการตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ จากมุมมองทั้งทางวัฒนธรรมและมุมมอง

ทางการศึกษา แล้วกำหนดว่าการสร้างสรรค์นิทานทั้งเป็นมุขปาฐะและเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น จะต้องแบ่งปันสิ่งที่ร่วมกันในสาระสำคัญเป็นจำนวนมาก และได้สร้างขึ้นด้วยว่า ศิลปะนิทานมีความจำเป็นต่อมนุษยชาติทั้งในหน้าที่เชิงตีความและการสื่อความหมายด้วย งานวิจัยครั้งนี้ได้รวมเอาบทประพันธ์ นิทาน ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองที่คัดคัดตอนมาจากหลายเรื่อง พร้อมคำอธิบายประกอบที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยตั้งความหวังไว้ว่า นิทานเหล่านี้จะกลายเป็นทรัพยากรที่ช่วยได้มากสำหรับชั้นเรียนประถมศึกษา แต่มากไปกว่านั้นผู้วิจัยหวังว่านิทานเหล่านี้จะนำความสุข ปลูกความคิดและบันดาลใจให้เกิดนันทนาการจากการเล่านิทานในฐานะที่เป็นรูปแบบหนึ่งของศิลปะ

โทไบแอส (Tobias. 1998 : 2521-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพพจน์และคำในการประเมินผลกระทบของวิธีการสอนโปรแกรมศิลปะและศิลปะทางภาษารวมกันที่มีต่อการเรียนในโรงเรียนในเมืองใหญ่ชั้นใน มีความมุ่งหมายเพื่อให้ตัวอย่าง โปรแกรมที่ศิลปินสอนคำที่ให้ความรู้ศึกษาอ่านในทางบวกซึ่งส่งผลต่อความเติบโตในโครงสร้างของแนวความคิดที่เหมาะสมทางวิชาการ เมื่อรวมกับ โปรแกรมศิลปะศึกษาที่อาศัยสติปัญญาเป็นฐานแล้วจึงออกแบบและทดสอบแบบประเมินแนวความคิดทางทัศนศิลป์ เมื่อเปรียบเทียบกับแบบประเมินทัศนศิลป์แล้วจึงใช้เกณฑ์เพิ่มการอ่านในแบบวัดเรียงความภาษาสเปนในภาษาอังกฤษอันเป็นแบบทดสอบที่ 1 เพื่อให้ความกระจ่างชัดเจนตามทฤษฎีระหว่าง “คำ” กับ “ภาพพจน์” จากนั้นใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองวัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 จำนวน 60 คน ที่เข้าเรียนชั้นเรียนวิชา ทัศนศิลป์เป็นเวลา 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาทีต่อสัปดาห์ใน 14 สัปดาห์ ที่ศิลปนครชั้นในของลอสแอนเจลิส เปรียบเทียบนักเรียนจำนวน 27 คน ที่ไม่ได้เข้าเรียนที่นั่นด้วย ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำให้เกิดผลทางบวก การเติบโตทางแนวความคิดเห็นได้จากคะแนนการทดสอบหลังการทดลองในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การศึกษาในครั้งนี้สรุปว่า การเพิ่มคะแนนการทดสอบ เกณฑ์เพิ่มการอ่านภาษาอังกฤษขึ้นในทางบวกเล็กน้อย สำหรับเด็กที่เข้าเรียนศิลปะ เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้รับประสบการณ์ทัศนศิลป์แล้วไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้จะมีข้อสังเกตว่า กระทำการเปรียบเทียบในความเห็นของข้อเท็จจริงที่ว่า 16% ของตารางเรียนทางวิชาการของ นักเรียนศิลปะ ได้ลงทุนไปในการฝึกอบรม

บรอดเนย์ และคณะ (Brodney. 1999 : 5-10) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการก่อนการเขียนผลกระทบของเรียงความเชิงบรรยาย ซึ่งเขียนโดยนักศึกษาเกรด 5 พบว่าการศึกษาอิทธิพลของการฝึกปฏิบัติก่อนทำการเขียน 4 ชุดที่แตกต่างกันไปในด้าน

คุณภาพของงานเขียนที่ทำโดยนักเรียนเกรด 5 ทั้งหมด 96 คน โดยเปรียบเทียบกับงานเขียนของนักเรียนจำนวน 24 คน โดยปราศจากการสอนก่อนทำการเขียน การอ่านจับคู่กับการเขียน ก่อนที่จะมีการเรียงความ ปรากฏว่า เป็นกลยุทธ์ในการสอนก่อนการเขียนเรียงความที่ดีที่สุด

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการเล่า การอ่าน การเขียน และการสะกดคำแล้วสรุปได้ว่า ทักษะดังกล่าวเป็นพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกได้ปฏิบัติ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางการคิดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนในลำดับต่อไป

9.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

ซิมเล (Simle. 1993 : 422-A) ได้ใช้รูปแบบเชิงการทดลองเพื่อศึกษา

(1) กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ส่งผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำหรือไม่ และ (2) ผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีอะไรบ้างที่มีต่อเนื้อหาและจำนวนการสะกดคำผิด (กลไก) ของการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิธีการศึกษาได้กำหนดกลุ่มการสอนต่างกันเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มควบคุมซึ่งสอนตามบทเรียนการสะกดคำสัปดาห์ละบท ซึ่งออกแบบโดยชุดการสะกดคำที่กลุ่มโรงเรียนใช้อยู่ในปัจจุบัน (2) กลุ่มทดลอง 1 ใช้เวลา สะกดคำที่กำหนดไว้เฉพาะในกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์เท่านั้น นักเรียนกลุ่มนี้ได้รับเอาคำจำนวน 3-8 คำที่เลือกมาจากบทเรียนการสะกดคำประจำสัปดาห์แต่ละสัปดาห์ในกิจกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คำที่นักเรียนเลือกมารวมไว้ก็นำมาจากชุดการสะกดคำที่กลุ่มโรงเรียน ใช้อยู่ในปัจจุบัน และ (3) กลุ่มทดลอง 2 ใช้เวลาสะกดคำที่กำหนดไว้เฉพาะในกิจกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างเดียว คำที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมไม่ได้ผูกพันกับเงื่อนไขใด ๆ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีการแสดงออกต่อคำรายการสะกดคำ และ/หรือรายการการสะกดคำ (กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง 1) ทำคะแนนในการทดสอบคำเราได้สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้แสดงออกอย่าง เดียวกัน (การทดลอง 2) ผลการศึกษาต่อไปบ่งชี้ว่าในแบบทดสอบมาตรฐานเรื่องคำที่ไม่คุ้นเคยกับทั้ง 3 กลุ่ม และในเนื้อหาและจำนวนคำที่สะกดคำผิดในโครงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครั้งสุดท้าย นักเรียนไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เคนซ์ (Knez. 1993 : 563-A) ได้ศึกษาแนวความคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยแนวความคิดเชิงเพื่อฝันนั้นประกอบด้วยเรื่องราวที่ไม่เหมือนหรือห่างไกลจากโลกแห่งความเป็นจริง หรือโลกแห่งเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นโลกแห่งประสบการณ์ของผู้อ่าน

อย่างไรก็ตามการเขียนเรื่องเพื่อฝันสามารถเปิดเผยให้เห็นถึงความเป็นจริงที่สอดคล้องกับโลกเชิงประจักษ์ได้ ดังนั้นเรื่องราวเชิงเพื่อฝันจึงมีคุณค่าด้านสติปัญญาหรือความคิด แนวการเขียนที่สำคัญจะใช้ถ้อยคำที่มีความเป็นไปได้ ทฤษฎีเกี่ยวกับอุปมาอุปมัยและการกล่าวถึงความคลุมเครือ สำหรับในการสืบค้นคุณค่าทางสติปัญญาของเรื่องราวเชิงเพื่อฝันสำหรับเรื่องต่างๆ ที่รวบรวมไว้จะเสนอรูปแบบเชิงสร้างสรรค์ที่เรียบง่ายกว่า เช่น เรื่องนกเงือกปีศาจ และมัมมี่ที่ไม่ตาย ตลอดจนการมีพลังด้านอารมณ์ของความคลุมเครือ

แอดเลอร์ (Adler. 2002 : 117-A) ได้วิจัยบทบาทการปฏิบัติพัฒนาการเขียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในระดับที่แตกต่างของวัยรุ่น และเพื่อพัฒนาผู้เรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาเลือกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่อาศัยใน 3 ชุมชนชนเมืองนิวยอร์ก มีผู้ร่วมวิจัย คือ ครู 4 คน และนักเรียน 24 คน โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ครูจะเปิดวิสัยทัศน์และคอยช่วยเหลือผู้เรียน พบว่า ผู้วิจัยได้ช่วยให้แก่นักเรียนเข้าใจในวิชาการนักเรียนมีภาวะอารมณ์ที่มีจินตนาการสูงส่งผลให้การปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาการคิดเชิงสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เรียนมีจินตนาการ ส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนของผู้เรียนได้ดี จึงเห็นว่าควรให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะทางการเขียนไปพร้อมกัน โดยการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในครั้งนี้